

T.C.

MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ

FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TARİH ANA BİLİM DALI

HATAY VALİLERİNDEN

UTKU ACUN (Hayatı ve Çalışmaları)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

İdris PEKDEMİR

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Ahmet GÜNDÜZ

Hatay-2013

T.C.

MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ

FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TARİH ANA BİLİM DALI

HATAY VALİLERİNDEN

UTKU ACUN (Hayatı ve Çalışmaları)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

İdris PEKDEMİR

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Ahmet GÜNDÜZ

Hatay-2013

ONAY

İDRİS PEKDEMİR tarafından hazırlanan ***“HATAY VALİLERİNDEN UTKU ACUN (HAYATI VE ÇALIŞMALARI)*** adlı bu çalışma jüri tarafından lisansüstü öğretim yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip oybirliği /oyçokluğu ile ***TARİH ANA BİLİM DALINDA YÜKSEK LİSANS TEZİ*** olarak ***kabul edilmiştir.***

..../ /2013

Jüri Üyeleri	İmza
Doç. Dr.Ahmet GÜNDÜZ (Tez Danışmanı - Başkan)	
Yrd. Doç. Dr. Süleyman HATIPOĞLU (Üye)	
Yrd. Doç. Dr. Bülent ARI (Üye)	

İdris PEKDEMİR tarafından hazırlanan ***“Hatay Valilerinden Utku Acun (Hayati ve Çalışmaları)”*** adlı tez çalışmasının yukarıda imzaları bulunana jüri üyelerince kabul edildiğini ***onaylarım.***

Doç. Dr. Halil DEMİR
Enstitü Müdürü

İçindekiler

GİRİŞ	6
BİRİNCİ BÖLÜM	
HATAY İLİ HİZMETLERİ	
Hatay İli Hizmetleri.....	3
Cumhuriyet Döneminde Hatay'ın Durumu.....	4
Hatay Devleti Kuruluyor.....	7
1. Sağlık Yatırımları.....	11
1.1. Tedavi Hizmetleri.....	11
1.2. Koruyucu Sağlık Hizmetleri.....	12
1.3. Akdeniz Anemisi-Orak Hücreli Thallessami Hastalıkları Mücadelesi.....	12
2. Hatay'da Sanayileşme Faaliyetleri.....	12
3. Devleşen Özel İdare.....	13
4. İl Özel İdare Yatırımları.....	14
4.1. Hammamat-Termal Kaplıcası.....	14
4.2. İl Özel İdare Sarayı.....	14
4.3. Özel İdare İş Merkezleri Yapımları.....	14
4.4. Öğrenci Yurdu Yapımı.....	14
5. Suriye Sorunu ve Terör Konusu.....	21
6. Yerel İdareler (Belediyeleşme Olgusu).....	24
7. Hatay radyosunun kurulması.....	24
8. Hatay'da Turizmin Gelişmesi.....	25
8.1. İnanç turizmi.....	25
9. Eğitim.....	25
9.1. Yüksek Öğretim.....	25
9.2. Üniversite vakfının kurulması.....	26
9.3. Ortaöğretim.....	27
9.4. İlköğretim.....	28
10. Kültür.....	28
10.1. Kültür merkezleri.....	28
10.2. Halk kütüphaneleri.....	28
10.3. Hatay Evi Düzenlemesi.....	28
11. Gençlik Spor İşleri.....	29

12.	Köy Hizmetleri	29
13.	Makine parkı.....	29
14.	Köy yolları	30
15.	İçme suları	30
16.	Tarım.....	30
17.	Orman-Ağaçlandırma	31
18.	İl Ulaştırma	31
18.1.	Hatay havaalanı	31
18.2.	İskenderun Havaalanı	32
19.	Karayolları.....	32
20.	Sulama Çalışmaları	32
21.	Organize Sanayi Bölgeleri Çalışmaları	33
21.1.	İskenderun Organize Sanayi Bölgesi.....	33
21.2.	Antakya Organize Sanayi Bölgesi.....	33
21.3.	Payas Organize Sanayi Bölgesi.....	33
22.	İskenderun Serbest Bölge Oluşumu	33
23.	Vakıf Çalışmaları	34
23.1.	Antakya Sosyal Yardımlaşma Vakfı.....	34
23.2.	Hatay Çevre Koruma Vakfı.....	34
23.3.	Hatay'a Hizmet Vakfı	34

İKİNCİ BÖLÜM

DİĞER HİZMETLERİ

1.	Ordu İli Hizmet Dönemi	39
2.	Isparta İli Hizmet Dönemi.....	40
3.	Kütahya İli Hizmet Dönemi.....	41
4.	Balıkesir İli Hizmet Dönemi.....	43
EKLER.....		50

HATAY ESKİVALİSİ UTKU ACUN'UN BİYOGRAFİSİ

İdris PEKDEMİR

Tarih Bölümü Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi,2013

Danışman:

Doç. Dr. Ahmet GÜNDÜZ

ÖZET

DEVİ UYKUSUNDAN UYANDIRAN ADAM:UTKU ACUN

Hatay'da göreve başladığı 19 Ağustos 1991'de kamuoyuna ilk verdiği mesaj ' Hatay gücünün farkında olmayan bir dev' mesajıydı.Hatay'ın yirmi beşinci valisi olarak göreve başladığı günden itibaren hizmet verdiği süre içerisinde toplumun her kesimiyle iyi bir diyalog kurmuştur. Hatay valiliğinden önce 1971-1974 yıllarında Hatay'ın Samandağ ilçesinde kaymakamlık görevinde bulunmuştur.Bu sebeple Hatay'ın ve Hatay halkının sorunlarını yakından bilmesi, valilik sürecinde bu tecrübe ve birikimlerden faydalanmasını sağlamıştır. Mustafa Kemal Üniversitesi'nin temellerini atan Utku Acun hem Hatay genelinde hem de Türkiye'nin birçok şehrinde yaptığı hizmetlerle uzun süre anılacaktır.

ANAHTAR KELİMELER

Hatay, Utku Acun, Yönetim,Valilik Hizmetleri

ABSTRACT**GIANT IS AWAKENING THE MAN UTKU ACUN**

19 August 1991, He started working in Hatay, message for the first to the public "Hatay not aware of the power of a giant" message of. From the beginning of his carrier as the 25. governor of Hatay service has established a good dialogue with all segments of society in the period. Hatay Governor's before in the years 1971-1974 Samandag district of Hatay has served District Governor. Therefore Hatay and the people of Hatay to know closely problems, the Governor also time benefited from the experience and knowledge. Utku Acun, Mustafa Kemal University and all services for Hatar people, referred to by the public.

KEYWORDS

Hatay, Utku Acun, Managment, The Governor"s Office Services

ÖNSÖZ

Değişen ve gelişen dünyamızda insanların ihtiyaçlarının, üretim ve tüketim tarzının da değiştiğini görmekteyiz. Sosyal devlet olma yolunda atılan adımları yerel yönetim birimlerinde de görmekteyiz. İnsanların yeme, içme, barınma, sosyal ihtiyaçlar gibi ihtiyaçlarının en küçük birimlerden en yüksek birimlere kadar karşılanması da dikkat çekici bir hal olarak karşımıza çıkmaktadır.

Toplumunu oluşturan bireylerin huzurlu ve refah içerisinde ülkelerine, devletlerine güven duygusu ile bağlı olarak yaşamaları oldukça önemlidir. Bu bağı kuvvetli tutmak açısından yaşadığımız bölgelerde devlet adına söz sahibi olan yönetim birimleri bu açıdan ciddi bir görev icra etmektedirler. Utku Acun da devletle fertler arasındaki bağı kuvvetli tutma adına birçok icraata imza atmıştır. Hem fizikî hem manevî değerlerimizi göz önünde bulundurarak bu değerleri en üst seviyeye çıkarmıştır.

Sayın Acun milletine, halkına hizmet götürmek için çalışmış; valilik ve kaymakamlık yaptığı dönemlerde de oldukça sevilen, çeşitli kurumlarca takdir edilen ve insanların kalbinde unutulmaz yer edinmiş önemli bir şahsiyet olarak anılmaya devam edecektir.

Bu çalışmada Utku Acun'un Türkiye'nin birçok bölgesinde, il ve ilçelerde yaptığı hizmetlere yer verdik. Görev yaptığı yerlere ana başlıklarla kısaca değinmeye çalıştık.

Bu çalışmada yer alan bilgilere ulaşmada bilgi ve belgelerini bizlerle paylaşan emekli valimiz Sayın Utku Acun'a şükranlarımızı sunarım.

Ayrıca çalışma için yapılan hazırlık aşamasında desteğini ve tecrübelerini esirgemeyen tez danışmanım Doç.Dr. Ahmet Gündüz hocama şükranlarımı sunarım.

HAYATI

Utku Acun 28 Ağustos 1938 tarihinde Bolu'da doğmuştur. Kendisi öğretmen anne-babanın çocuğudur. Annesi Müşerref Hanım, babası Mustafa Bey'dir.

İlkokul eğitimini Manisa'nın Kula ve Akhisar ilçelerinde almıştır. Ali Şehirlioğlu Ortaokulu'nu birincilikle bitirmiştir. Lise hayatını da başarılı bir şekilde geçiren Utku Acun'un yüksek notlarla dolu karnesi de valisi olduğu yıllarda Balıkesir basınında yer almıştır.¹Yatılı okuduğu Balıkesir Lisesi'ni de 1955'de birincilikle bitirmiştir. Aynı yıl Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi giriş sınavını kazanarak okuduğu Mülkiye'yi 1960 yılında bitirdi.

Aynı yıl Kasım ayında ortaokul yıllarından beri özleyip hayalini kurduğu Mülki İdari Amirliği mesleğine Bolu İli Maiyet Memuru (kaymakam adayı) olarak başladı. Kaymakam adayı olarak 19 aylık uzunca bir süre Bolu'nun 1959'da ilçe olmuş Kıbrısçık ilçesinde kaymakam vekilliği görevini yaptı. Aynı dönemde Türkiye Ortadoğu Amme İdaresi Genel Yönetim programını kazanarak master eğitimini de aldı. Bu eğitimi birincilikle Ekim 1963'de tamamladı. Kasım 1962-1963 Ocak aylarında 17.dönem kaymakamlık kursuna katıldı. Kursu şayan-ı takdir dereceyle ikinci olarak bitirdi.

Kura sonucu Edirne Meriç ilçesinde asıl kaymakamlık görevine başladı. Görevinin üçüncü yılında askerlik görevine çağrılarak 1965-1967 yılları arasında İstanbul'da askerlik görevini yerine getirdi. Eksik kalan üçüncü sınıf ilçe hizmetini tamamlamak üzere Trabzon-Çaykara kaymakamlığına atandı. Daha sonra 1968-71 Ağrı-Eleşkirt'te kaymakamlık 1971-1974 Hatay-Samandağ, 1974 yılında ise Ankara-Beypazarı kaymakamlık görevlerini yaptı.1978 baharında sicillen İstanbul Vali yardımcılığına terfi etti.1980 Aralık ayında bakanlar kurulu kararıyla Adıyaman Valiliği görevine yükseldi. Daha sonra 1983-1986 Isparta,86-87 Merkez,87-88 Konya 88-91 Ordu,91-97 Hatay, 97-2000 Kütahya, 2000-2003 yıllarında ise Balıkesir valilik görevlerinde bulundu. Şubat 2003'de Merkez'e alındı.2003 Ağustos ayında yaş haddinden emekli oldu.20 yıla ulaşan aktif valilik göreviyle cumhuriyet tarihinde en uzun süre valilik görevinde bulunan 10 vali arasına girdi.

2004 Nisan ayında toplanan Mülki İdare Amirlerinin tek kuruluşu olan Türk İdareciler Derneği'nin genel başkanlığına meslektaşlarının oylarıyla seçildi. Utku Acun öğrencilik yıllarında da dernek çalışmalarında aktif rol oynadı.1957-59 MTTA Siyasal Bilgiler Derneği Başkanı,1959-60 yıllarında ise TMTF Siyasal Bilgiler Fakülteleri

¹ Karnesi süper, (2000, 19 Ağustos), Milliyet Ege, s. 3.

Talebe Cemiyeti Başkanlığı görevlerini yaptı. Siyasal Bilgiler Derneği başkanlığı döneminde aynı zamanda MTTA Ankara Üniversitesi Yüksekokullar Birliği Başkanlığı görevini de yürüttü. Bu görevleri sırasında 1957’de Dünya Gençlik Teşkilatı (WAY) ,1959’da ise NATO Güçler Birliği Teşkilatı kurallarına Türkiye Gençlik temsilcisi olarak katıldı. Yine Temmuz ayında Kıbrıs’a Cumhuriyetin kurulması sırasında cumhurbaşkanı yardımcısının davetlisi olarak gitmişlerdir. Kıbrıs’ta yerleşim birimlerinde halkla görüşmeler yapmışlardır.

Mesleki yılları içinde Türk İdareciler Derneği Trabzon-Ağrı ve Hatay şube başkanlıkları ile 1975-1977 yıllarında TİO Genel Yönetim Kurulu üyeliklerine seçildi.

Meslek yılları içinde Beypazarı, Adıyaman, Isparta, Gönen, Senirkent, Yalvaç, Uluborcu, Eğirdir, Balıkesir il ve ilçeleri fahri hemşehrileri payeleri verildi.

Görev döneminde Samandağ kaymakamlığı sırasında Hatay tarihinde ilk kez İl Genel Meclisinde temsil edilen beş parti üyelerinin oy birliği kararıyla Samandağ ilçesindeki hizmetleri ve il bütçesine katkıları nedenleriyle ‘teşekkür’ kararı alındı ve valilikçe tebliğ edildi.

İl Genel Meclisi Hatay’ın anavatana katılmasından sonraki süreçte ilk defa bir kaymakama resmi olarak teşekkür etmiştir. Bu durum yerel bir gazete olan Atayolu Gazetesi’nde ‘ Genel Meclis ilk defa bir kaymakamı taltif etti’ başlığıyla şöyle yer almıştır: *‘Meclisin son oturumunda üyelere Abdüsselam Bilgin başkanlığa bir önerge vererek atandığı günden bu yana başta Atatürk Anıtı olmak üzere ilçeye sayısız eserler kazandıran, yararlı ve yapıcı çalışmalarda bulunan Samandağ kaymakamı Utku Acun’a meclisçe teşekkür edilmesi için bir karar alınmasını önermiş, bu öneri tüm üyelerce olumlu karşılanarak oy birliğiyle kabul edilmiştir. Bu arada bu içten jestten duyulan Meclis Başkanı Gazezoğlu ‘Ben de aynı hislerle doluyum’ diyerek üyelere teşekkür etmiş ve başta Utku Acun olmak üzere tüm ilçe kaymakamlarının çalışmalarından çok memnun olduğunu belirtmiştir².(Atayolu,2 Ocak 1973, sy:1, yıl:35, sayı:9818)*

² ‘‘Genel Meclis ilk defa bir kaymakamı taltif etti’’(1973, 2 Ocak),Atayolu, s.1.

BİRİNCİ BÖLÜM

HATAY İLİ HİZMETLERİ

Utku Acun'un hizmetleri içerisinde en çok göze çarpan bölge olarak Hatay ilini görmekteyiz. Şüphesiz Hatay'da hem kaymakamlık hem de valilik görevlerini yapması dolayısıyla Hatay halkı ile uzun bir sürede birlikte çalışma imkanı olmuştur. Hataylılar tarafından çok sevilen Utku Acun hem kaymakamlık hem de valilik görevlerinin sona erdiği haberleri il genelinde büyük bir üzüntüye sebep olmuştur.

Hatay'ın birçok sorunları ve yetersizliklerinin yanında tüm ülkeyi yakından ilgilendiren Suriye sorunu ve terör sorunu ile de yakından ilgilenmiş olan Utku Acun görev yaptığı dönemlerde Hataylıların kalbinde büyük bir yer kazanmıştır.

Valilik dönemi içerisinde sağlık, köy işleri, içişleri, enerji ve tabii kaynaklar, tarım, sanayi ve teknoloji, milli eğitim, kültür ve gençlik ve spor bakanlıklarınca takdirnameler verilmiştir. Siyaset Dergisi'nin okuyucuları arasında yaptığı anketin sonuçlarına göre Utku Acun, Yılın Valisi Ödülü'ne layık görülmüş ve 23 Aralık 1997 tarihinde yapılan gecede ödülü kendisine takdim edilmiştir

19 hükümet ve 6 seçim gören Utku Acun 'Rekortmen Vali' olarak biliniyor. Habertürk Gazetesi'ne verdiği demeçte Merkeze alındığı dönemle ilgili şunları söylemiştir: 'Merkez'de valilik Fransız sistemine paralel olarak İller İdaresi Kanunu'nda düşünülmüştür. Valilerin yüzde 10'u Merkez Valisi olacak ve onlardan yararlanılacaktı. Ama çok partili dönemde iktidarlar çok kişiyi Merkez'e aldı. Kendilerine yakınları atadılar. Zamanla toplam kadar Merkez'de vali oluştu... Özal'a yakınlığı ile bilinen Utku Acun,14 ay Merkez Valiliği'nde kalmanın hesabını dönemin cumhurbaşkanı Evren ve Başbakan Özal'a mektup yazarak sormuş. Resmi cevap alamadığını belirten Acun, 'Tekrar görev alırsam, yaptığım hatayı bilmek isterim diye yazdım. Ama cevap alamadım' dedi.

*1986 yılında Isparta Valiliği'nden Merkez Valiliği'ne,1987 yılında ise Merkez Valiliği'nden Konya Valiliği'ne gönderilen Utku Acun 'Ben kendimi Merkez Valisi olarak kabul etmedim. Merkez'de vali olarak gördüm' diye konuştu.'*³

Utku Acun'un Hatay valisi olduğu dönemde yaptığı hizmetlerden bazılarını yer vermeden önce Hatay'ın anavatana katılma sürecine değinelim.

³ Yıldırım, Enis (2009, 25 Ekim) "Merkez Valileri", Habertürk, s.18.

Cumhuriyet Döneminde Hatay'ın Durumu

Cumhuriyet dönemi dış politikasını izlediğimizde, Hatay konusunun önemli bir yer işgal ettiğini görürüz. Bu mesele Cumhuriyet yönetiminin gücünü, barışa olan inancını, tutarlı politikasını ve sözünü yerine getirmedeki kararlılığını gösteren güzel bir örnektir.

30 Ekim 1918' de imzalanan Mondros Mütarekesi'nden sonra Anadolu üzerinde ilk işgal edilen yer Antakya, İskenderun ve havalisi olmuş, Kurtuluş Savaşı'nın ilk silahlı direnişi yine aynı yörede görülmüştür. Dört Yol'daki İlk Kurşun Anıtı bunun en güzel delilidir.

İşgalden sonra gerek Çukurova'da, gerekse Dört Yol, Antakya, Kuseyr, Reyhaniye, Hassa ve çevresinde çete mücadelesi Kuva-yı Milliye mücadelesine dönüşüp Fransızlara göz açtırmayacak duruma geldi. Bu sırada Fransa işgali altındaki Suriye'de de karışıklıklar ve Fransa işgaline karşı direniş hareketleri başlamıştı. Bu dönemde B.M.M. hükümeti Sovyetlerle barış görüşmeleri yapıyordu. Bunun hemen ardından Dışişleri Bekir Sami Bey'in Fransa, İngiltere ve İtalya ile anlaşmalar yaptığı duyuldu. Sovyetler buna tepki gösterdiler. Ancak ilk resmi antlaşma Sovyetlerle Moskova'da 16 Mart 1921' de imzalandı. Bu antlaşma Misak-i Milli' yi ve Büyük Millet Meclisi'ni tanıyan ilk uluslar arası antlaşmamız idi. Bundan sonraki günlerde, Meclisin Bekir Sami Bey' in Avrupa'da yaptığı anlaşmaları onaylamadığı görüldü. Nihayet 3 ay sonra Türkiye-Fransa arasında yeniden görüşmeler başladı ve 20 Ekim 1921 tarihinde 'Ankara İtilafnamesi' adıyla anılan anlaşma imzalandı. Buna göre iki devlet arasında savaş sona eriyor, Türkiye ile Fransız işgali altındaki Suriye arasında sınır çiziliyordu. Ayrıca İskenderun Sancağı içinde muhtar bir idare kurulacağı ve Türklerin burada kültürlerini geliştirmek için her türlü kolaylıktan yararlanacakları Fransa tarafından taahhüt ediliyordu. Anlaşma Türk devletinin çok güçsüz ve çaresiz bir döneminde imzalanmıştı. Ancak İngiliz desteğindeki Yunanlıların işgaline uğrayan batı cephesinde düşmana öldürücü darbeyi vurabilmek için başka çare yoktu. Fransa da Suriye'deki kaynaşmayı önlemek için güney cephemizde bağladığı askerleri çekmek zorundaydı. İtilafnameden sonra Ocak 1922' de Çukurova'daki ve güney doğudaki Fransız askerlerinin tümü sınırın güneyine çekildi.

...

1932 yılında yapılan davet üzerine Türkiye Milletler Cemiyeti'ne üye oldu.

1934 yılında sınır görüşmeleri için Antakya' ya gelen Antep Valisi kurtarıcı gibi karşılandı, Fransızlar tedirgin oldu, Araplar ise küplere bindi. Ancak bu ziyarette görülen

coşkunluk Türkler için yeni bir baskı döneminin başlamasına yol açtı. Sancakta zaten sayısı iyice azalmış olan Türk idareci ve memurlardan bazıları görevlerinden alındılar.

Kısa süre sonra Suriye Cumhurbaşkanı ile başbakan Antakya' yı ziyaret etmek zorunda kaldılar, ama aynı ilgiyi göremediler.

Sınırlar dışında olmasına rağmen Antakya'da yayınlanan Yenigün gazetesi her gün Türkiye' den ve Atatürk' den bahsediyordu.

Suriye ile Fransa arasında 1933 yılından beri devam eden bağımsızlık görüşmeleri 1936 yılında sonuçlandı ve 9 Eylül 1926' da anlaşma parafe edildi. Bundan üç ay önce Türkiye boğazlar sözleşmesini imzalamış, diğer devletlerle siyasi problemi kalmamış, egemenlik haklarını kısıtlayan tüm pürüzler yok edilmişti.

Türkiye, Fransa-Suriye anlaşması ile Sancak'ın Suriye'nin bir parçası haline getirildiğini ileri sürerek İskenderun Sancağı'na da bağımsızlık verilmesi için Fransa'ya bir nota verdi. Zamanlama çok iyiydi. Akdeniz' de büyük bir İtalyan tehdidi ortaya çıkmış, Alman tehlikesi Avrupa'yı tedirgin edecek boyutlara ulaşmıştı. Aynı zamanda Almanya ve İtalya Ortadoğu ülkelerinde Fransa aleyhinde yoğun bir propaganda faaliyeti sürdürüyordu. Bu nedenle Fransa daha yumuşak bir politika izlemek zorunda kalmıştı.

Bu gelişmeler olurken Atatürk 1 Kasım 1936 günü meclisi açış konuşmasında devletin en önemli konusunun Sancak Meselesi olduğunu' tüm dünyaya ilan etti.

Daha sonra Antakya-İskenderun Türkleri Yardım Birliği, mücadeleyi gayr-i resmi kanaldan organize etmek üzere Hatay Erkinlik Cemiyeti' ne dönüştürüldü. Cemiyetin amaçları arasında Bayır-Bucak' ın kurtarılması da vardı. (Bayır-Bucak konusunda eldeki anlaşmalarda bir hüküm bulunmadığından konu resmen gündeme getirilemiyordu.)

Türkiye ile Fransa Sancak'ın hukuki statüsünün yorumunda anlaşamadılar. Türkiye İtilafname hükümlerini ileri sürüyor, Fransa ise Manda Kanununu bahane ediyordu. Bunun üzerine konunun Milletler Cemiyet,ne götürülmesi uygun görüldü. Türkiye konseyde büyük çaba harcadı.

Bu arada Atatürk Sancak'a 'Hatay' adını vermiş Hatay Bayrağını bizzat çizmişti. 'şahsi davam' dediği Hatay'ı barışla ya da savaşla mutlaka kurtaracaktı. Ama barış yolunu hiçbir zaman kapatmadı. Sancak halkını sürekli teyakkuz halinde tuttu. Örnek olarak 'Türkler

azınlıkta' diye propagandaların yapıldığı bir dönemde 10 Ocak 1937'de Antakya'da yapılan muhteşem mitinge 60 bin Türk katılmıştı.

Sancak konusu üzerinde ayrıntılı çalışmalar yapan Milletler Cemiyeti önce Ocak 1937'de Sancak'ın bağımsız olmasını kabul etti. 1937 Mayıs sonunda Anayasa ve seçim nizamnamesi hazırlandı. Ayrıca bir de Türkiye-Fransa antlaşması imzalandı. Bu antlaşmaya göre İskenderun Sancağı, yani Hatay iki devletin garantisi altında kalacaktı.

29 Kasım 1937' de yeni rejim yürürlüğe girdi. Türkiye gelişmeleri çok yakından ve en yetkili bürokrat kadrosu ile takip ediyordu. Aynı zamanda Sancak'ta seçim için nüfus yazımı başladı. Araplar ve Ermeniler dışarıdan adam getirip yazdırmaya başlamıştı. Bunu gören Türkiye duruma müdahale etti, ayrıca Türkiye'deki tüm Hatay doğumluları Hatay'a gönderdi.

Yazım ve 1. Derece seçmen işlemleri sonuçlandı. Ama çok kavga, baskı oluyordu. Araplara ve Fransızlara göre sonuç ne pahasına olursa olsun Türklerin müdahalesi istenmiyordu.

27 Ocak 1937 kararlarından sonra Fransızlar propaganda çalışmalarını hızlandırdı. Hatta bu sırada TBMM'de Dersim isyanı konusu görüşülürken, bizzat milletvekilleri, bölge halkının Fransızlar ve İngilizler tarafından devlete karşı kışkırtıldığını ileri sürdüler. Demek ki maruf sömürgeciler 1925 yılındaki isyan gibi Türkiye üzerinden yeni bir baskı unsuru yaratmak istiyorlardı. Nitekim devlet bu olayla epeyce uğraştı.

Mart 1938'de Almanya Avusturya'yı ilhak edince Fransa kendi başının derdine düştü ve Hatay politikasını yeniden gözden geçirmek zorunda kaldı. Çünkü Doğu Akdeniz'de ve Boğazlarda güçlü bir müttefike ihtiyaç vardı.

Türkiye'nin ısrarlı takibi konuyu gündemde tutuyordu. Nitekim tescilde (seçmen yazımı) Arap ve Fransız memurların haksızlık ve usulsüzlüklerine izin verilmedi. Türkiye önce sınıra 30 bin kişilik bir kuvvet yığıdı. Sonra hakkında: 'ağır hasta,ölüm döşeğinde' diye propaganda yapılan Atatürk 19 Mayıs 1938'de Mersin'e Adana'ya gitti. Askere saatlerce süren geçit resmi yaptırdı ve antlaşma imzalanmadan bölgeden ayrılmayacağını duyurdu. Bu bir gövde gösterisiydi ve çok etkili olmuştu. Fransızların çözüm konusunda garanti vermeleri üzerine Ankara'ya ve oradan İstanbul'a gitti. Bundan sonra Sancak'ta delege değiştirildi. Ardından valiliğe Doktor Abdurrahman Melek getirildi ve kilit noktadaki görevler değiştirildi.

Türkiye'nin bu konudaki en büyük şikayeti, Sancakta seçim güvenliğinin sağlanamamasıydı. Bu nedenle Fransızlarla yapılan antlaşma gereği Antakya'ya gelen Türk askeri heyeti ile Fransız heyeti, görüşmelerinden sonra 3 Temmuz 1938'de bir askeri antlaşma imzaladılar.

4 Temmuz'da da Türkiye-Fransa dostluk anlaşması imzalandı.

5 Temmuz 1938 günü bir alay Türk askeri (devleti) Hatay'a girdi. Sağlanan güvenli ortamda seçimler yapıldı ve 2 Eylül 1938'de Hatay Devleti kuruldu. Bütün halkın temsil edildiği bir Türk Devleti olan Hatay Devleti'nin 40 üyeli meclisi 5 üyeli bir hükümeti vardı. Devlet reisi Tayfur Sökmen, başvekil Abdurrahman Melek idi. (Tayfur Sökmen aynı zamanda TBMM'de mebusu.)

Hatay bayrağı Türk bayrağının hemen hemen aynı, Hatay milli marşı Türk İstiklal Marşı idi.

Milletler Cemiyeti'nin bağımsızlık verdiği devlet kurulmuş, adı ve niteliği belirlenmişti. Şimdi sıra onun gelişmesindeydi ve gelişme yolunu kendisi çizecekti.

Atatürk Hataylılara verdiği sözü tutmuş, Hatay'ın bağımsızlığına kavuştuğunu sağlığında görmüştü.

Hatay devletinin idari kadrolarına Türkiye'de yetişmiş idareciler atandı. Mecliste TC kanunları kabul edildi.

1939 yılında Fransa ile Türkiye'ye katılması için görüşmeler başladı. Aynı zamanda İngilizlere ittifakın da ilk adımları atıldı. Türkiye Batı ittifakına doğru kaymaya başlamıştı ki bu, Almanya'nın Türkiye'yi mihver alan Ortadoğu politikasının iflası demektir. Bu sırada Almanya'nın Avrupa'daki tutumu büyük bir savaşın habercisiydi. Üstelik Almanya Versay antlaşmasıyla kaybettiği Memel mıntikasını Mart 1939'da Litvanya'dan antlaşma yoluyla geri almıştı. Bu örnek Türkiye için de iyi bir emsal oldu.

Türkiye-Fransa görüşmeleri 23 Haziran 1939'da tamamlandı ve bir antlaşma imzalandı. Hatay devleti Türkiye'ye katılıyordu. Suriye buna tepki gösterdi, engellemek için her şeyi yaptı. Halbuki Türkiye diğer Arap ülkelerine yaptığı gibi Suriye'nin de bağımsızlığını destekliyor, toprak bütünlüğünü garanti ediyordu. Üstelik Suriye'nin söyleyecek sözü yoktu, her şeyden önce resmen Türkiye'nin muhatabı değildi.

29 Haziran günü Hatay millet meclisi son toplantısını yaparak Türkiye'ye katılma kararı aldı ve varlığına son verdi.

23 Temmuz günü devir teslim töreni yapıldı ve son Fransız askerleri de Hatay'ı terk etti. Böylece Hatay'ın hasret yılları bitmiş, şanlı destanın son sayfası yazılmış oluyordu.

Cumhuriyet idaresi dışa karşı dünyaya ilan ettiği barışçı politikasının başarısını kanıtlamış oluyordu. Cumhuriyet döneminde savaşız kazanılmış ve toprak kazandırmış tek zafer örneği Hatay'dır.

Mondros' ta kaybedip tekrar geri alabildiğimiz tek yurt parçası yine Hatay'dır.

Hitler'in Mussolini'nin Avrupa'yı kara bulutlarla kapladığı günlerde Türk devlet adamlarının yumuşak ve ısrarlı barışçı tutumu konunun çözümünde Milletler Cemiyeti'nde oy toplanmasında büyük etken oldu.

O günden bu yana Suriye tarafından sık sık tekrarlanan 'Şehit İskenderun Sancağı' lafının hiçbir hükmü yoktur. Çünkü Türkiye hiçbir görüşme anlaşmasında Suriye'yi muhatab almamış İskenderun Sancağı'nı bir anlaşma ile Fransa' ya terk etmiş, zamanı gelince yine bir anlaşma ile Fransa' dan teslim almıştır.⁴

...

Hatay'ın anavatana katılmasıyla ilgili başvuracağımız bir diğer eser de Antakya Gazeteciler Cemiyeti Yayınlarından çıkmış olan Selim ÇELENK'in yazmış olduğu Hatay'ın Kurtuluş Mücadelesi Anıları eseridir. Yazar Hatay Devleti'nin kuruluşunu ve o dönemi şu sözlerle anlatıyor:

Hatay Devleti Kuruluyor

Yarıda kalan oylamadan ve Dr.Abdurrahman Melek'in valiliği devrinde Türk Ordusunun Hatay'a girerek Fransızlarla ortaklaşa idareyi ellerine almalarından sonra geçici hükümet tamamlanmış, sıra Hatay Millet Meclisi'ne gelmişti.

Türkiye adına olağanüstü murahhas rahmetli Cevat Açıkalın Antakya'da bulunuyordu. Öte yandan Hatay'da CHP örgütü de kurulmuş ve parti müfettişliğine Rahmi Apak atanmıştı.

⁴ Cumhuriyet Dönemi Dış Politikasında Hatay ,Mehmet TEKİN, (1994 Ekim), sayı.68, s.1-4

2 Eylül 1938' de Hatay Millet Meclisi Antakya'da, Gündüz sinemasında toplandı. Toplantının gündeminde Devlet Başkanı, Millet Meclisi Başkanı ve iki başkanvekilinin seçimleri vardı.

Toplantıyı Cevat Açıkalın, Rahmi Apak ve burada bulunan Albay Collet ile yüksek rütbeli Fransız memurları dikkatle izliyorlardı.

40 üyeye kurulmuş olan meclis üyelerinin aylık ödenekleri 150 Suriye lirasıydı. Bundan yalnız 3 lirası vergi olarak kesilmekte ve milletvekillerinin eline 147 lira geçmekteydi.

Yapılan seçimler sonucundan devlet başkanlığına Tayfur Sökmen, meclis başkanlığına Abdülgani Türkmen, ikinci başkanlığa Vedi Münir Karabay, üçüncü başkanlığa da Zeynelbiddin Cilli oy birliğiyle seçildiler.

Tayfur Sökmen Dört Yol'daydı. Devlet başkanlığına seçildiği kendisine bildirildi. İlk ve son Hatay devlet başkanı ertesi gün Antakya'ya gelerek görevine başladı.

Mevcut elverişli bir bina yoktu. Arandı ve Harbiye'deki Defne Oteli'nin devlet başkanlığı sarayı olması uygun görülerek kiralandı. Bütün formaliteler bitirilinceye kadar devlet başkanı turizm otelinin (Özel Ata Lisesi) üst katına yerleşerek işe başladı. Sonradan Defne Oteli'ne taşınarak sonuna kadar orada görev yaptı.

Sıra artık kabinenin kurulmasına gelmişti. Tayfur Sökmen kabineyi kurma görevini Dr. Abdurrahman Melek'e verdi. Yeni başbakan 5 kişilik ilk kabineyi kurdu.

Başbakan Abdurrahman Melek dışişleri ve içişleri bakanlıklarını da üzerine almıştı. Maliye Bakanlığı'na Cemal Baki, Adalet Bakanlığı'na Cemil Yurtman, Nafiya Kemal Alpar, Sağlık ve Maarif Bakanlığı'na da Ahmet Faik Türkmen atanmışlardı. Ayrıca her bakanlığın birer de müsteşarlığı da vardı. Hatay Devleti için Türk bayrağının hemen hemen eşi sayılan bir bayrak da kabul edilmişti.

Hatay Devleti kurulmadan önce Fransa, Türk hükümetine İskenderun Limanı'nı yılda 1 Fransız altın lirasının karşılığında sembolik bir bedelle kiralamıştı. Bu suretle İskenderun Limanı artık bir Türk Limanı olmuş, Türk memurları tarafından idareye başlanmıştı. Ayrıca İskenderun'da Merkez Bankası bir şube açarak faaliyete geçirmişti.

Hatay'ın Türkiye'ye katılmasının bir oldu bittiye getirileceğini ve bu işin yakın olduğunu anlayan Türk olmayan topluluklar yavaş yavaş Suriye ve Lübnan'a yerleşmek üzere göç hazırlığına koyulmuşlardı. O sırada Hatay'da 25 bin kadar Ermeni yaşamaktaydı. Bunların hemen hepsi –pek azı müstesna- Türk idaresinde yaşamak istemiyor, Fransız makamları da kendilerini göçe teşvik ediyordu. Ermeni iş adamlarıyla Ortodoks Rumların bir kısmı, Hatay'daki işlerini tasfiye ederek yavaş yavaş göçe başladılar. Bunlar daha çok Halep, Beyrut ve Lazkiye'ye yerleşiyorlardı. En çok Ermeni yoğunluğu Kırıkhan ve Musadağ köylerinde bulunmaktaydı.

Hatay Millet Meclisi'ndeki Ermeni milletvekillerindeki Davityan, herkesten önce Beyrut'a kaçtı. Bunu Ermeni Cemaati başkanı ve milletvekili İsa Kazancıyan izledi.

Hatay Millet Meclisi durmadan yeni kanunlar çıkarmaya başlamıştı. İlk olarak Türk Medeni Kanunu kabul edildi. Bunu diğer Türk kanunları izledi. Kanunların usulen, madde madde okunarak kabul edilmesi gerekirdi ama hiçbir kanun kabul edilirken bu usule başvurulmadı ve meclisin aldığı kararlarla hep okunmadan kabul edilip yürürlüğe girdi. Bu sırada Meclis'e hükümetin yeni bir kanun teklifi geldi. Bu kanun teklifiyle o zamana kadar resmi para olarak tedavülde bulunan Suriye parası yerine Türk parasının resmi para olması ve herkesin elindeki Suriye parasını Merkez Bankası'na götürüp resmi kur üzerinden Türk parasıyla değiştirilmesi öngörülmekteydi. Kanun teklifi mecliste okunduktan sonra Kırıkhan Ermeni milletvekili Hacadur Karabacakyan söz isteyerek kürsüye çıktı ve dedi ki:

Burada toplanıp her gün yeni bir kanunu, hem de maddelerini okuma zahmetine katlanmadan kabul ediyoruz. Ben yüksek meclise bir teklifte bulunacağım:

Şimdi bir karar alalım ve Türkiye'de yürürlükte bulunan bütün kanunların Hatay'da da yürürlükte olduğunu kabul edip işin içinden çıkalım. Burada boşuna zaman geçirmenin ne gereği var ki?..

Karabacakyan'ın bu sözleri gülüşmeler ve coşkun alkışlarla karşılandı. Karabacakyan 'ın hakkı vardı. Gerçekten meclis, hükümetten gelen her teklifi hemen hiç tartışmaya lüzum görmeden ve maddelere geçilmeden aynen kabul ediyor ve yürürlüğe sokuyordu.

Bu arada Hatay Devleti'nin 400 kişilik bir de minik ordusu kurulmuş ve 'inzibat kuvveti' adı verilen bu örgütün başına Türk subayları getirilmişti. 10 ay 21 gün devam eden

Hatay Devleti zamanında her gün Türkiye'ye katılma hazırlıkları aralıksız sürüp gitti. Bu hal, 29 Haziran 1939 tarihine kadar devam etti.⁵

Kuruluşunda oldukça zor günlerden geçen Hatay'ı o zor günlerinden alıp birçok kurum ve tesisle bugünlere gelmesini sağlayan Utku Acun'un Hatay'da yapmış olduğu hizmetlerden bazılarına da değinelim.

1. Sağlık Yatırımları

Vali Acun, sağlık hizmetlerinden toplumun her kesiminin azami ölçüde yararlanması için yoğun bir çaba sarfetti. Kırsal kesimde yaşayan insanların sağlığı ile yakından ilgilendi. Belli periyotlar halinde sağlık kurumlarına doktor göndermek suretiyle burada yaşayanların poliklinik hizmetlerinden faydalanmasını sağladı. Hatay'ın nitelikli sağlık kurumlarına kavuşması için çalışmalarını aralıksız sürdürdü. İskenderun, Reyhanlı, Hassa, Altınözü ve Erzin devlet hastanelerinin yapımı gündeme alındı.1992 'de 52 olan sağlık ocağı sayısı 1997'de 118'e,35 olan sağlık evi sayısı 112'ye yükseldi. Sağlık yatırımlarına halkın katkıda bulunması için yoğun çaba sarf etti. Hayırseverlerin yardımıyla özellikle arsa konusunda karşılaşılan sıkıntılar aşılmaya çalışıldı. Altınözü, Yayladağı, Reyhanlı ve Hassa'da SSK dispanserleri açıldı. Reyhanlı ve Samandağ'da BAĞ-KUR irtibat büroları, Samandağ ve Erzin'de trafik tescil ve denetleme istasyonları hizmete verildi. Antakyalıların uzun yıllar özlemini çektiği SSK Hastanesi'nin yapımı gerçekleşti.

Hatay 1991'li yıllarda emsallerine göre sağlık hizmetleri ve kurumlar açısından sağlıklı bir görüntü oluşturmuştur.

1.1. Tedavi Hizmetleri

İlde devlete ait 6 hastane,2 doğumevi,1 SSK, 1 askeri hastane olmak üzere toplam 870 mevcut yatak bulunmaktaydı.

Dönem içinde Antakya 400, İskenderun 400, Reyhanlı 100,Hassa 50, Erzin 50 yataklı hastanelerin yapımına başlanmıştır. Bunların toplam kapasitesi 1000'dir.Ayrıca Altınözü Devlet Hastanesi 50 yataklı olarak bu günlerde ihale edilmiştir.

Yine SSK'ya ait 110 yataklı Antakya Hastanesi yapımı tamamlanmıştır. Tüm hastaneler tamamlandığında ildeki yatak kapasitesi 2000'i aşacaktır.

⁵ Hatay'ın Kurtuluş Mücadelesi Anıları, Selim Çelenk, 1997, s.99-101

1.2. Koruyucu Sağlık Hizmetleri

Hatay'da 1991'de 52 sağlık ocağı,35 sağlık evi bulunmaktaydı. 1992'den beri valiliğimiz girişimiyle devlet yanında çoğunluğu il özel idare ve halkımızla 68 sağlık ocağı yapılmış ve hizmete girmiş, sayı 118'e yükseltilmiştir.

Yine aynı süreçte köylerimizde sağlık evi inşa edilmiştir. Köylerimizde kurulan bu birimlere haftada 1 doktor gönderilmesi uygulaması başlatılmıştır. Sağlık evi sayısı da 106'ya yükseltilmiştir.

1.3. Akdeniz Anemisi-Orak Hücreli Thallessami Hastalıkları Mücadelesi

Akdeniz bölgesine has tedavisi zor, kalıtsal kan hastalıkları olan Akdeniz Anemisi ya da Orak Hücreli Anemi ile ilimizde mücadele valiliğin uğraş alanı içine alınmıştır. Konunun iyi tanınması, halka anlatımı ile başlatılan çalışmalar devletin bu konu ile mücadeleyi bir yasa ile güvence altına alma çabaları ile sürdürülmüştür. Uğraşlar sonucunda konu yasalaşmıştır. Hatay'ın mücadelede pilot bölge olması kararlaştırılmıştır.

Valilikçe yeni evlenen çiftlerden kan muayenesi-anemi bulguları aranması Hıfzı's-Sıha Kurulu kararı ile zorunlu hale getirilmiştir. Hatay halkı da benimsenen bu uygulama ile ilgili olarak devlet yanında İl Özel İdaresi-Hizmet Vakfı olanaklarıyla devlet hastanesinin kan tahlilleri açısından donanımı sağlanmıştır.

Yakında İl Özel İdaresi ve Antakya Lions kulüp işbirliğiyle kalıtsal kan hastalıklarının merkezi temeli atılmıştır.

2. Hatay'da Sanayileşme Faaliyetleri

Türkiye'nin en önemli ağır sanayi merkezlerinden biri olan İskenderun'da demir-çelik ürünlerine dayalı yeniş sanayi birimleri oluşturabilmesi için İskenderun Organize Sanayi'nin bir ihtisas organize sanayi haline getirilmesi sağlanmıştır.1991'de 12% doluluk oranı olan İskenderun Organize Sanayi Bölgesi'nin yapılanma olarak 85%, üretim olarak 65% verimlilik seviyesine ulaşmıştır.Ekinci ve Yazıcı demir-çelik fabrikaları üretim ve ihracatta altın plaketle ödüllendirilebilecek düzeyi yakalamıştır.Hızlı sanayileşen Payas bölgesinde sanayi alanı ihtiyacını karşılamak üzere ikinci bir organize sanayi bölgesi kurulması bunun yanında Antakya bölgesinde de tarım ağırlıklı yeni bir organize sanayi bölgesi oluşturulması gerçekleştirilmiştir.Kamulaştırma işlemleri büyük ölçüde tamamlanmış,imar planları da gerçekleştirilen alanlarda sanayi için arazi tahsisi yapılabilecek seviyeye gelinmiştir.İskenderun organize sanayi bölgesi bugün Türkiye'nin alt ve üst yapısı

tamamlanmış yedinci organize sanayi bölgesi olmuştur.İskenderun serbest organize sanayi bölgesi yanında İsdemir arazisi içinde 700 dönümlük bir alan içerisinde İskenderun'un serbest bölge oluşumu için tüm çalışmalar tamamlanmıştır.Vali başkanlığında kurulan İskenderun serbest anonim şirketi (İSPAŞ) herhangi bir devlet kredisi almaksızın İskenderun'da bir serbest bölge gerçekleştirmek üzere dir.Bu bağlamda devletin ve siyasi karar organlarının bu oluşuma izin vermesi aşamasına gelinmiştir.Kurulan anonim şirketinde Hatay İl Özel İdaresi,İskenderun Sanayi ve Ticaret Odası,İskenderun Deniz Ticaret Odası,İskenderun Demir-Çelik Fabrikaları AŞ.,Ekinciler Holding,Yazıcılar Holding kurucu üyeleri arasında bulunmaktadır.Gerekli izin verildiği takdirde alt ve üst yapısı tamam İskenderun Organize Sanayi'nin elektrik,su,telefon ve arıtma tesislerinden yararlanılacaktır ve serbest bölgenin 2-2.5 yılda hizmete sokulacağı umulmaktadır.Bölgenin maliyeti 10 milyon dolar olarak düşünülmektedir.

3. Devleşen Özel İdare

Vali Utku Acun'un Hatay'da yaptığı önemli hizmetlerden biri de 1.500.000 Hataylının ortak malı olan İl Özel İdare Emvalini en iyi şekilde değerlendirmek oldu. Göreve başladığı 1991 yılında 7,5 milyar olan İl Özel İdaresi bütçesini 1997 yılında 1.5 trilyon seviyesine çıkardı.

Hatay İl Özel İdaresi 1991 yılında 7,5 milyar bütçeye sahipti. Vali olarak böyle bir bütçeyi devraldım. Bugün Hatay İl Özel İdaresi bütçesi 2,5 trilyondur.

Ağustos 1991'de 2,3 milyar tl (460.000 dolar) olarak teslim aldığı İl Özel İdaresini 1,60 trilyon TL (6,2 milyon dolar) birikimle devretmiştir.

İl Özel İdareimiz bu güçlü bütçe ile Türkiye'de İstanbul- Ankara- İzmir'den sonra 4. sraya yükselmiştir. Ayrıca devlet paylarından 12.sırada pay almaktadır.

Bu güçlü bütçe ile eğitim-sağlık-köy hizmetleri-çevre-tarım-orman-turizm-kültür ve spor alanlarında kamu kuruluşlarına büyük destek sağlayacak güce ulaşmıştır.

Dönem içinde eskiden ortak oldukları sorunlu Ahugöz A.Ş.' nin davaları sona ermiş, değerli arazi kazanılmıştır. Şirkete İl Özel İdaresi %33 ortaktır.

Hastaş A.Ş. bataktan kurtarılmıştır. % 67'si İl Özel İdaresinin olan şirketin halen 420 dönüm parseli kontrol arazisi ve 35 milyar nakdi bulunmaktadır.

Dönem içinde Antakya organize sanayi ne % 50 ortak olunmuş, 1500 dönüm arazi İl Özel İdaresi adına tapulanmıştır.

Keza Payas organize sanayine de % 40 oranında ortak olunmuştur. 100 dönüm alan satın alınmıştır.

4. İl Özel İdare Yatırımları

4.1. Hamamat-Termal Kaplıcası

Hatay'ın Kumlu ilçesinde hudut hattında çıkan sıcak suyun Reyhanlı asfaltı kenarına getirilerek bir kaplıca yapılması düşünülmüştür. Amik bölgesi halkı böyle bir beklenti içindedir.

İl Özel İdaresi olarak konu iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Halen inşaat devam etmektedir.300 milyar ile tamamlanması düşünülmüştür.

Türkiye'nin en kaliteli sularından olan Hamamat kaplıca suyunun değerlendirilmesi hem halk hem İl Özel İdaresi açısından yararları düşünülmektedir. 1998'de tamamlanmıştır. Hamamat Kaplıcası bugün Türkiye'de kükürt oranı en yüksek su özelliğine sahiptir. Dünyada sadece Hindistan ve Türkiye'de (Hamamat) bu özelliklerde kaplıca suyuna sahiptir. Türkiye'de eşi ve benzeri mevcut değildir.

4.2. İl Özel İdare Sarayı

Eski İl Özel İdare hizmet binası yerinde çağdaş-açılımlara açık olarak Hatay'a örnek bir mimari yapı ve iş donanımının gerçekleştirilmesi valiliğin hedeflerinden biri olmuştur.

İnşaat 1999'da bitmesi ve 500 milyara mal olacağı tahmin edilerek 290 milyar üzerinden ihale edilmiştir.

Valilik Amik ovasındaki sulama suyu sıkıntısını dikkate alarak 1992-1997 yıllarında Yarseli Barajı su birikimini çok akıllı ve dikkatli kullanarak 72000 dönüm alanı sulaması için yapılan barajda ortalama 200-250000 dönüm araziye yararlandırma yolunda her yıl büyük uğraşlar vermiştir. Ziraat odası kayıtlarına göre ovadaki sulama ile artan pamuk ürünün getirisi 5,5 trilyondur.

4.3. Özel İdare İş Merkezleri Yapımları

İl merkezi ve ilçelerinde hem iş sahipleri, hem bazı kamu kuruluşları için melce olur düşüncesiyle Antakya'da 26 milyar, Kumlu'da 11 milyar, Hasa'da 27 milyar olmak üzere üç adet Özel İdare İş Merkezi ihale edilmiştir. Her üçü de tamamlanarak hizmete girmiştir. Erzin İş Merkezi de hedeflenen çalışmalar arasında olmuştur.

4.4. Öğrenci Yurdu Yapımı

Yükseköğretimde öğrencilerin barınma sorununa katkıda bulunmak üzere il merkezinde 500 öğrenci kapasiteli kız öğrenci yurdu yapılmıştır.47 milyara mal olmuştur. Yurdun Kredi Yurtlar Kurumu'na satılarak bir yenisi yapımı planlanmıştır.

Hatay'da görev yaptığı yıllarda birçok kesimin takdirini kazanmış olan Utku Acun özellikle medya organları tarafından desteklenmiştir. Vali Utku Acun Samandağ'da bulunduğu dönemde basın-yayın kurumları tarafından da oldukça sevilmiş ve takdir edilmiştir.

Atayolu adlı yerel gazetede Beşir takma adıyla yazılan bir yazıda kendisi hakkında oldukça övgü dolu ifadeler kullanılmıştır. Bir Yurtsevere Açık Mektup başlığıyla yazılan bir yazıyı burada istifadenize sunmak istiyoruz:

Aziz Utku Acun,

Beni son derece sevindiren ve duygulandıran mektubunuzdan dolayı size bütün kalbimle teşekkür ederim sayın kaymakam. İyi dileklerinize de...

Belki inanmayacaksınız ama mektubunuzu birkaç kez okudum, gerçekten de çok duygulandım ve sizi ben Fenelon'a benzettim. Hani o 'Ülkemi ailemden daha çok severim'diyen ünlü düşünür Fenelon'a. Sevinerek görüyorum ki 'Hiçbir şeyi ülkeme değişmem' diyen ikinci Fenelon daha var aramızda: Yurtsever Utku Acun'dur bu. Samandağ'ın değerli kaymakamı.

Değerli Yönetmen,

İl Genel Meclisinin ortaklaşa (Samandağ Kaymakamı Utku Acun çalışkandır, ona teşekkür ederiz) yolunda aldığı soylu kararına uzaktan ben de katıldım, alkışladım diye bana teşekkür ediyorsunuz. Böyle bir yurtseverin çalışmalarını kim alkışlamaz ki? Kendini yurduna adanmış sizi ben, köşeme, gazeteme almayacağım da, söyler misiniz lütfen kimi alacağım?

İncelikler saçan mektubunuzun son bölümünde (umarım, sizi yanıltmamışındır. Gelecekte iyi düşünce ve dilekleriniz çizgisinde daha gayretli çalışma arzusundayım) diyorsunuz. Peşinen ekleyeyim ki ne beni, ne de başkalarını yanıltamazsınız siz. Çünkü yaradılışınız elvermez buna. Çünkü siz bir yurtseversiniz ve yurtseverlik bir yaratılış işidir. Daha da çalışma arzusuna gelince... Bu arzu hiç silinmez sizde. Hep devam edecek. Çünkü sevgi ölmez ki. Hele ülke, yurt sevgisi.

Mektubunuz için bir kez daha teşekkür eder, yurtsever kaymakam Utku Acun karşısında saygıyla eğilirim.⁶

Yine aynı yazar tarafından başka bir yazıda:

Sana selam,

Sana saygı

Utku Acun...

⁶Bir Yurtsevere Açık Mektup, (1973, 2 Mart), Atayolu,s.1.

Adı Utku Acun, Samandağ Kaymakamı... Gençten biri... Belki 35 yaşında... Belki de biraz fazla... Kim bilir ola ki o kadar da değil... İyi çalışıyor... Çok çalışıyor... Durmuyor ki... Bu yüzden Samandağlılar çok seviyorlar onu, çok sayıyorlar... Bir taksi mi geçiyor, onu görünce duruyor, selamlıyor da öyle kahvenin önünden mi geçiyor, tüm kahvedekiler ayakta... Okulun önünden mi geçiyor, öğrenciler yolunu kesiyor, selama duruyorlar gülümseyerek. Hocalar da onlarla beraber...

Evet, bu kadar seviliyor... Çalışanı kim sevmez ve saymaz ki... Hele bu Atamızın anıtını Samandağ'a kazandırmış olan Utku Acun ise... İşte Utku Acun'un unutulmayacak, hep yaşayacak ölmez hizmeti ölmez hatırası...

Hele bu anıt Türkiye'mizin kurtarıcısı aziz Atamızın bize armağan ettiği güzelim Cumhuriyet Bayramında açıldıysa...

İki bayramı birden kutlamanın önderi olan Atatürk'ün çocuğu Utku Acun, sana selam, sana saygı.

Sana teşekkürler, esenlikler....⁷

Utku Acun kaymakamlık görevinde iken de valilik görevinde olduğu kadar çok sevilmiştir. Kaymakamlık görevinin sona erdiği dönemde yine bir gazete haberinde gidişinin Hatay genelinde üzüntüye sebep olduğunu görüyoruz:

Samandağ'ında Kaymakam Acun'un tayini üzüntü ve tepkiyle karşılandı

Samandağ Kaymakamı Utku Acun'un tayini, ilçede üzüntü ve tepkilere yol açmıştır.

Birçok Samandağlı tayin emrini iptal veya durdurmak için harekete geçmiş, başbakan, içişleri bakan ile ilimiz parlamenterlerine telgraf ve mektup yağdırmaktadır.

Tayin emrinin ayrıca, ilçede petrol bulunması üzerine esas bayram havasını da etkilediği dikkati çekmektedir.

Tayin emrine üzülen ve de tepki gösteren Samandağlılar özetler 'Esasen kaymakam yönünden hiç şansımız yok. Daha çok kaymakam vekilleriyle yönetildik. Nihayet aradığımız bir kaymakama kavuştuk, fakat bunu da bırakmadılar. Oysa o kadar güzel anlaşıyor birlikte yararlı işler yapıyorduk ki, ilçemiz örnek bir ilçe haline gelmişti. Bu arada petrol de bulundu, mutluluğumuz daha da arttı. Ancak tayin emri bizi sukut-u hayale uğrattı. Keşke petrol çıkmasa da idi de kaymakamımızda burada kalsaydı...'⁸ demektir.

Yaptığı hizmetler ve halkın sevgisini kazanmasını kazanması ayrıldığı görev yerlerinden hüznü dolu veda mesajlarının da iletilmesine sebep olacaktır. Özellikle Hataylılar tarafından oldukça sevilen Utku Acun Ankara'da yayınlanan haftalık Siyaset dergisinin

⁷ Antakya,(1972,1 Kasım), s.1.

⁸ 'Samandağ'ında Kaymakam Acun'un tayini üzüntü ve tepkiyle karşılandı.', (1974,5 Temmuz), Antakya,s.1.

Türkiye genelinde düzenlediği ankette Yılın Valisi seçildi. Utku Acun ankete katılan 11 bin kişiden 6 bin okurun oyunu aldı. ⁹

Hatay'daki valilik görevinden ayrılırken gazetelerin övgü manşetleriyle veda ettiği Utku Acun Hatay'da yaptığı hizmetlerle daha uzun yıllar anılacak izler bırakmıştır.

Değerli Valimiz Sayın Utku Acun,

Veda mesajınızı içimiz buruk bir şekilde aldık. Hatay ve Hataylılar bağlamında içten görüş, temenni ve izlenimlerinizden ötürü teşekkürü bir borç biliriz.

Sayın Valimiz,

Yedi yıla ulaşan bir hizmet döneminden sonra size veda ediyoruz.

Çağlar boyu insanoğlunun türlü sıkıntı ve felaketslere rağmen terk etmediği, seçkin doğa ve iklim güzelliklerine sahip Antakya ve Hatay yörelerinden, yörenin sıcakkanlı sevecen, dost insanları en az onlar kadar dost, sıcak ve sevecen olan valileri olan siz sayın Acun'dan ayrılmanın üzüntüsü ve burukluğu içerisinde.

Ne var ki ülkemizin gerçekleri içinde bir mülki idare amiri olarak yedi yıl bir yörede hizmet yapmak sizin için ender bir şanstır. Ama bunun tüm Hatay insanları için de bir şans olduğunu belirtmek isteriz. Size ve bize bu şansı veren Allahımıza ve devletimize şükranlarımızı sunuyoruz.

Yedi yıldır bizler ve devletimiz için yararlı yatırım, üretim ve hizmetlerde bulundunuz. Evet, Hatayımızı teslim aldığınız noktadan çok daha iyi olanaklar içinde bıraktınız. Hiç kuşkunuz olmasın ki, 'kamu vicdanı' bunların iyi bilincindedir.

Eğitimde, sağlıkta, köy hizmetlerinde, kültür tesisleri kazanımında, spor tesisleri yapımlarında, organize sanayi oluşumlarında, ilimizde tarımın zeytincilik, meyvecilik, tütüncülüğün geliştirilmesinin, orman alanlarının genişletilmesinde, Hatay'a devlet radyosu kazandırılmasında ve ilimizde bir üniversitenin var olmasında vs. vs. vs... Bu köşeye sığmayacak katkı ve hizmetlerinizin Hatay, Antakya insanları tarafından unutulması hele hele yadsınması mümkün değildir.

İlimizin güvenliğine musallat olan PKK terör belasıyla Hataylılar sizinle yan yana ve omuz omuza mücadele etmek ve mesajlarınıza itibar ederek bu konuda başarılı olmak ve önemli bir yol katetmek unutulmayacak sevindirici gurur verici bir olaydır.

Sizleri çok ama çok sevdik.

Hizmet yıllarınızda değerli eşinizi ve saygıdeğer babanızı kaybetmeniz tüm Hataylıları derinden üzdü...

Vatanımız Türkiye'nin her köşesi eşit olup hizmete değerlidir. Anadolu'nun bir karış toprağında hizmet vermek bir zevk ve kutsal bir görevdir. Bu ha Hatay olmuş ha başka bir ilimiz... Bundan kimsenin kuşkusu yok; ama seven insanların ayrılığı birbirinden ayrılması yine zor oluyor...

Sayın Valimiz,

⁹ (1997,22 Aralık),Antakya, s.1.

Siz Hatay'dan Antakya'dan ayrılırsanız da yalnız değilsiniz.Hatay tümüyle sizin eviniz, tüm Hataylılar kardeşiniz ve de her aile 'aileniz' ...Bundan kuşkunuz dahi olmasın.Hatay'a her gelişinizde aynı sıcaklığı göreceğinizden kuşkunuz olmasın.Denemesi bedava demiş atalar..

Akdeniz'in Tanrı'nın lütfuna mazhar olması eşsiz güzelliklere, nimetlere, insani değerlerin en seçkin özelliklerine sahip Hatay sizleri tekrar bekliyor.

Hatay-Utku Acun, Utku Acun-Hatay bütünleşmiş bir ikili...

Yeni görev yerinizde size mutlu, huzurlu, sağlıklı ve aydınlık ve başarılı yıllar diliyoruz.

Güle güle Sayın Utku Acun;

Güle güle...

Güler yüzlü...

Alçak gönüllü...

Sevecen...

Çalışkan

Ve de,

Başarılı Valimiz

Güle güle, güle güle...¹⁰

Eski Danışma Meclisi Üyesi Hatay Temsilcisi Zeki Özkaya Utku Acun'a gönderdiği bir yazıya, dönemin İçişleri Bakanı Nahit Menteşe'ye yazdığı bir mektubun suretini ekleyerek kendisine göndermiştir. Utku Acun hakkında Nahit Menteşe'ye yazılan mektupta şu ifadeler yer almıştır:

“Seneler önce, gerek Muğla'da ve gerekse Ankara'da sizinle karşılaştığımızda, yakınlığınıza ve takdirlerinize ulaştığımdır.

1950'li yıllarının demokrat ruhuyla Sayın Demirel'in yanında yerimizi koruduk. Halen siyasetle ilişkim devam etmektedir.

Size yakın olan duygularımdan güç alarak değerli şahsınıza dürüst bir mektup yazıyorum.

Hatay Valimiz Utku Acun, olayları önceden gören, tedbirlerini geciktirmeden zamanında yerine getiren, sorumluluklarını ustaca kullanan ve makamınızı dirayetle temsil eden deneyimli bir validir.

Öte yandan uzun yıllar içinde bulunup ona ciddi hizmetlerde bulunduğum DYP yönetim teşkilatında, bugün için ehil olmayan, delege ayarlamasıyla iş başına gelen hafif kişiler vardır.

Bunlar iş başına gelir gelmez, kendi becerisizliklerini, acizliklerini örtmek için valilik makamını, su yolu yapıp akıllarınca ucuz bir otorite hevesine düştüler. İkide bir: (Vali işimizi

¹⁰ Altunay Nedim, (1997,14 Kasım).

yapmıyor gibi)basit davranışlarla hem kendi saygınlıklarını yitirmektedirler hem de partiye zarar vermektedirler.

Valimizin ise, bu acemilere karşı gösterdiği dirayetle ev devlet adamlılığıyla, hem kendilerine ve hem de partiye fayda getirdiğinin farkında değiller.

Verimli ve kalıcı eserleriyle valimizi, Hatay halkı sevmektedir.

Bu zor dönemde ilimizde, mutlaka barışın ve başarının sürmesini isteyen bir kişi olarak ben, halkın içinden yükselen sesimi yüce devletinize duyurmak istiyorum.

Aziz Bakanım, inançla sizin yanınızda yürüyüşe devam ettiğimizi arz ediyorum.

Bu gerekli ve samimi duygularımı lütfen kabul buyurunuz. '

Hatay eski parlamenterlerinden Zeki Özkaya da Utku Acun hakkında yazılan bir şikayet dilekçesine tepki göstererek dönemin İçişleri Bakanı Meral Akşener'e bir mektup göndererek Utku Acun hakkındaki iddialara cevap vermiştir:

Sayın Meral Akşener,

Sınır bölgelerimiz arasında Hatay, yönetimi ve halkıyla huzurlu, mutlu bir ilimizdir.

Hatay'da dirayetli bir yönetimin hâkim olduğu ve devlet adamlığının özelliklerinden kaynaklanan ön tedbirlerin sağladığı güvenle, halkı sürekli kültür faaliyetleri içinde tutup bilgi konferansları ve sosyal içerikli toplantılarla birleştiren, kurucusu bulunduğu üniversite gençlerini sevecen bir birliğin bilincinde yetişmelerine kadar uzanmasını bilen Hatay Valimiz Utku Acun, bu incelik ve özellikleriyle Hatay halkının sevgilisi konumuna gelmiştir.

Valimiz halkın içinde, halkın sevincinde ve kederinde, köyde köylünün, tarlada üretimin, iş hayatında tüccarın, işçinin ve muhtarların yakınında olmak üzere, tüm hizmet hatlarıyla üretimi ve sosyal kalkınmanın hareketini, gözden kaçmayan bir verimlilikle çalışmaktadır.

İlimizin sınır komşusu, yabancı valilere karşı gösterdiği üstün müzakere yeteneği ve diplomat kişiliğiyle Hatay Valisi Utku Acun, başarıyı bir üslup haline getirmiştir.

Aziz Bakanım, ben olayların seyrini gören, beklentisi olmayan eski bir parlamenterim. Sizi yanlış bir kanaate saptırmam. Valimizle de, yakından uzaktan herhangi bir bağım bulunmamaktadır. Bu mektubu sizlere sunmağa beni zorlayan tek sebep, hep şikâyetlerin dinlenmesi ve iyi işlerden söz etmek kimsenin aklına gelmemesidir. Ülke ve toplum için çalışanları, verimlilikte ömür tüketenleri azıcık hatırlayalım diye düşünürüm. 'Testiyi getirenle kıran'ın bir olduğu bir geleneği kırmak zorundayız. Yüce Allah bile, Kur'an'ınDûhasuresinde: 'İyi işlerden de söz ediniz' diye emir buyurmaktadır.

Biz, bu ahlaki değerlere uyararak üstün yeteneğiyle birliğimize,barışımıza hizmet eden, kültür hareketini ve ekonomiyi hızlandıran, güvenlik ve huzurun korunmasında önemli payı

bulunan Hatay Valisi Utku Acun'u değerli şahsınızda selamlıyor, derin saygılarımı kabulünüze arz ediyorum.

Zeki Özkaya

Hatay Eski Parlamenterlerinden

Utku Acun, kaymakamlığı döneminde Samandağ ilçesine Atatürk Anıtı kazandırmıştır. Yine kaymakamlık döneminde kendisi ile ilgili iddialardan oluşan şikayet dilekçesi hakkında il makamına yazdığı cevap yazısında anıtla ilgili şu bilgilere yer vermiştir.

'Samandağ'da görev aldığım zaman daha önceki görevli meslektaşımızın uyarısıyla 'Samandağ Atatürk Anıtı veya Büstü Yaptırma Derneği' adıyla bir dernek kurularak 11.000 TL para toplandığını öğrendim. Dernek yöneticilerinin başvurmasıyla derneğin fahri başkanlığını alarak çalışmaya başladım.

Derneğin yönetici kadrosunda iddia edildiği gibi hiçbir değişiklik yapılmamıştır. Dernek aynı kadro ve iş bölümüyle çalışmıştır. Değişen sadece derneğin tüzüğüdür, adıdır. Dernek yöneticileri Samandağ gibi büyük bir ilçede büst yapımının doğru olmayacağına inandırılmış, anıt yapımı hedef alınmış, tüzük yasaya uygun hale getirilerek ismi de Samandağ İlçesi Atatürk Anıtı Yaptırma Derneği olarak değiştirilmiştir.

Sistemli bir kampanya sonucunda kısa zamanda halktan, okullar ve belediyeden 192.000 TL toplanmıştır. Dernekçe yapılan teklifler incelenmiş, bazı anıtlar ve yapanlar araştırılmış; değişik anlamlı bir anıt yapımı için Devlet Güzel Sanatlar Akademisi ile temas uygun bulunmuştur. Bu konuda daha önceleri yapımına methalder olduğum Çaykara Anıtı'nda olduğu gibi kayınbiraderim Yüksek Mimar Tahsin Alpar'ın aracılığı faydalı bulunmuştur. Kayınbiraderim verdiğimiz bilgi, imkânlar ölçüsünde anıtın projesini hiçbir karşılık almaksızın ve düşünmeksizin bana yardımcı ve milli bir görev heyecanı içinde çizmiştir. Bu projenin gerçekleşmesi ve heykel yağımı işi için de Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Öğretim Görevlisi Doçent Heykeltraş Tamer Başoğlu'nu tavsiye etmiştir. Sanat çevrelerince takdirle anılan ve tanına Tamer Başoğlu da teklifimizi prensipte kabul etmiştir. Samandağ'a gelerek dernek nezdindeki temaları sonucunda heykel anıtın üç platformlu kaidesi, röliyef, kabartma yazılar, iki reflektör, bayrak direkleri yapımı için 120.000 TL miktarı için anlaşılmıştır. Neticede bayrak direkleri yapılmadığı için kendisine takriben 119.400 TL'si verilmiştir.

Anıtın gerçekleşmesinde bir anıt projesinin uygulanmasının şerefi dışında kayınbiraderimin hiçbir maddi ve moral kazancı yoktur. Her insaf sahibi Karşıyaka Anıtı, Cumhuriyet Anıtı ve en nihayet İskenderun Anıtı gibi milyonluk ve seçkin projeleri uygulayan bir doçent Heykeltraş Tamer Başoğlu'nun kayınbiraderim adına bir anıt yapımına en azından

beş altı defa Samandağ'a gelerek inşaatı izlemesi ve proje uygulaması sorumluluk yüklenmesi pahasına aracılık ve paravan görevi yapmayacağını kabul eder...¹¹

5. Suriye Sorunu ve Terör Konusu

1990'lı yıllarda olağanüstü hal ilan etme noktasına gelen iddialarıyla gündemde olan Hatay sorunu ve bölgede PKK'nın yapılanması ile ilgili konuların görüşülmesi hakkında ise bir gazete haberinde değerlendirmelerde bulunmuştur. Toprakları başka bir devletin haritasında gösterilen tek ilin Hatay olduğuna dikkat çeken Utku Acun sözlerine şöyle devam etmiştir:

‘‘Kamuoyumuza bir kez daha açıklamak istiyorum. PKK terör örgütüne ev sahipliği yapan komşumuz Suriye’de birtakım tezgahlar yapılmaktadır. Sınırımızın hemen yakınında, Hatay’ın çevresinde PKK kampları bulunmaktadır.İlimiz topraklarından yurdumuza geçme çabaları vardır.Ayrılıkçı terör örgütü, -ben bunlara emperyalizmin taşeronu diyorum. İki yıldır ilimiz dağlarında ne yapmak istediğini anlamak mümkün değildir. Dağdaki varlıkları ilimiz insanının huzurunu bozmak için değil mi? Bu durumda uyanık olmak, devletimizin de birtakım tedbirleri alması en doğal gelişmedir.’’¹²

Hatay’ın özel statülü il olması konularının görüşüldüğü günlerde bu konu hakkında da ‘‘Hukuk hayatımızda yok, olmayan bir şey Hatay’da nasıl uygulanır?’’ yorumunu yapmıştır.

Terör sorununun ve Suriye ile olan sınır sorunumuzun da devam ettiği yıllarda Hatay’da hem kaymakamlık hem de valilik görevleri yapan Utku Acun 1997 yılında Prizma dergisine verdiği röportajda bu iki önemli konu ile ilgili şu değerlendirmelerde bulunmuştur:

‘‘Biz 1992’de PKK’nın Suriye kontrolündeki Bekâ’da kamp kurduğunu, eğitim yaptığını, Apo’nun Şam’da üslendiğini ve bunun önlenmesi gerektiğini komşumuza söyleyen, bugün geline noktada, kamp yeri 7 km yakınımıza kadar ulaştırılmıştır. Şu sıralarda Amanoslar’da bulunan kanlı teröristler, bu kamplarda eğitim yaparak, sınırımızdan sızmıştır. Bunu dünya kamuoyunun takdirine bırakıyoruz.

Suriye yönetimi, bunu kendi çıkarları için kullanıyor. Belki böyle yaparak çeşitli uluslararası konularda PKK’yı bir pazarlık kozu olarak kullanmayı düşünüyordu. Benim başkanlık yaptığım iki ülke arasındaki çeşitli komisyonlarda aynen şunları söyledim Suriyelilere: ‘Bizim Suriye halkıyla hiçbir sorunumuz yok. Asırlardan beri aynı kimliği taşımış, aynı devletin vatandaşı olmuş, aynı inançları paylaşan iki halk derin bir muhabbetle birbirine bağlıdır. Ancak yöneticilerinin eli kanlı, yaşlı genç, çoluk çocuk demeden

¹¹ Samandağ Kaymakamlığı Özel Kalem,(1973,28 Ağustos), S. 68.

¹² Antakya Gazetesi,(1997, 23 Nisan), s.1.

insanlarımızı katleden, ülkemizi bölmeye çalışan bir terör örgütüne arka çıkmalarını, lider kadrosunu barındırmalarını, eğitim alanı sağlamalarını anlamakta zorluk çekiyoruz. Ülke olarak liderimiz Atatürk'ün Yurtta barış, dünyada barış sloganına gerçekten bağlıyız. Suriye'nin en zayıf olduğu dönemlerde, otorite boşluğu olduğu zamanlarda Suriye yönetimine karşı savaşan Müslüman Kardeşler örgütünün faaliyetlerine benim devletim izin vermemiştir dedim. Hal böyleyken Suriye'nin bu yaklaşımlarını hoşgörülle karşılamak mümkün değil."

Vali Acun dönemin Suriye dışişleri bakanının dünya kamuoyunun gözünün içine baka baka: *'Türkiye büyük devlet. PKK ile pekala baş edebilir. O halde PKK ile mücadeleyi neden bizim üzerimize yıkmak istiyor. PKK ile ne ilgimiz var?'* şeklinde sözlerine kızgınlıkla şu cevabı vermiştir:

"Biz usandık söylemekten. Peki, PKK ile ilginiz yok da, bu adamların Şam'da sizin gizli polis teşkilatının binalarında barınmalarını nasıl izah edeceksiniz? 7-8 km yakınımızdaki eğitim kamplarını nasıl izah edeceksiniz? Bekaa'daki eğitim kamplarını nasıl izah edeceksiniz? Dünyayı zehirlemek için Bekaa'da haşhaşın yetiştirilmesini nasıl izah edeceksiniz?"¹³

1997 yılında Hatay'da 50 PKK militanının yakalandığını ancak yeni grupların Amanoslar'a geldiğini belirten vali Acun, Bu teröristlerin dağda karşılaştığı vatandaşlara kendileri için savaştıklarını söylemesini de değerlendirerek: *'Bu vatandaşlar, eli kanlı teröristlere devletin kendilerini koruduğunu ve devletten memnun olduklarını söylüyorlar. Amacımız bu teröristleri, insanımıza sosyal, ekonomik zararlar vermeden ele getirmek. Onlara pişman olarak geri dönmeleri çağrısından bulunuyoruz. Türkiye Cumhuriyeti büyük bir devlettir. Bu kanlı eylemlerle, sadece katil olunur, devlete hiçbir şey yapılamaz. Sonunda yine hüsrana yaşarlar.'* dedi.

Valilik görevinin sona erdiği günlerde bir basın bildirisi ile yaptığı hizmetlere değinen Utku Acun Hatay ilindeki güvenlik hizmetlerine *'Güvenlik Çalışmaları'* başlığı altında şöyle yer vermiştir.:

1991-1997'li yıllar Hatay tarihinde rastlanmadık güvenliği tehdit edici oluşumlara karşı olmuştur. Suriye'de barınan PKK terör örgütü 1991 yıllarından itibaren yöremizde senaryo hazırlığı içine girmiştir.1993'lü yıllarda güvenlik güçleriyle ilk çatışmalar izlenmiştir. Suskunluk süreci sonrası 43 vatandaşımızı kaybettiğimiz, hatırlamak istemediğimiz talihsiz bir 1995 yılı yaşanmıştır.

¹³ Utku Acun ile röportaj, (1997 Ekim) ,Prizma.

1995-1997 dönemi 5442 sayılı İller İdaresi Kanunu ışığında güvenlik güçlerimizi destek olmaya çağırdığımız silahlı kuvvetlerimizle birlikte zorlu bir mücadele dönemi gözlenmiştir.

Güvenlik güçlerimizin PKK terör örgütünün halkımıza zarar vermesi için sürekli istim üzerinde, sürekli operasyonel çalışmalar yönlendiren bir mücadele dönemi yaşanmış ve yaşanmaktadır.

Bir taraftan anlamsız biçimde dağlarımıza gelen bir taraftan da legal-illegal yayın organlarıyla Hatay'daki devlet önlem ve güvenlik uygulamalarıyla yönelik amansız kampanya açan Suriye ve sair ülkelerce desteklenen PKK terör örgütleriyle yapılan mücadele başarıyla sürmektedir ve güvenlik güçlerimiz terör örgütünü kontrol altında tutmayı başarmışlardır.

Başlangıcından itibaren her düzeyde ve her alanda halkımızla kurduğumuz diyaloglarda PKK terör örgütünün Hatay'da varlık nedenlerini birlikte bulmaya çalıştık. Hatay halkımızla mücadelesinde egemen sloganlarıyla Hatay'da hiçbiri organik bağlılığı olmayan terör örgütünün temel hedefinin ilde güven bunalımını yaratarak provakatif eylem ve mesajlarla halkımızı birbirine düşürmek amacıyla olabileceği yorumlanmıştır. Terörist örgütün başka güçlerin taşeronu olabileceği değerlendirilmesi halkımızın tümüyle katıldığı bir yorum olmuş, terör örgütü adeta ilde adeta enterne edilmiştir, dışlanmıştır. Hiçbir kesimden yardım ve destek alamaz hale gelmiştir. Halkımızla kurulan diyalog ve işbirliğiyle oluşan bu yaklaşıma büyük medya terörle mücadelede Hatay modeli adını takmıştır.

Süreç boyunca 100'e yakın PKK terör örgütü mensubu ölü ya da diri yakalanmış ya da teslim olmuştur.

Bu bağlamda ilimizdeki emniyet ve jandarma güçleri, araç-gereç ve teknik açıdan çok güçlendirilmişlerdir.

Ayrıca İl Özel İdaresi, Hatay'a Hizmet Vakfı ve sair organizasyonlarla emniyet güçleri bina ve araç gereç açısından takviye edilmişlerdir.

Halen Erzin'de İlçe Jandarma Komutanlığı yapılanması bitmiş, İskenderun'da İlçe Jandarma Komutanlığı, 2 karakol yapımı sürmektedir. Valilikçe de 2 karakol yerel imkânlarla yapılmaktadır

İl emniyet müdürlüğü teşkilat bina sıkıntıları ele alınmış emniyet teşkilatı güçlendirme vakfının desteği sağlanmıştır. Anahtar teslimi yöntemiyle il emniyet müdürlüğü ve 5 ilçe emniyet müdürlüğü yapımı için güçlendirme vakfınca 600 milyar ödenek ayrılmıştır. İhaleler yapılmış işlere başlanmıştır.

Valilikçe Hatay'a hizmet vakfi olanaklarıyla bir karakol yapılmaktadır. Ayrıca emniyet bünyesinde Şahin ve Yunus motorize ekipleri valiliğin Hizmet Vakfi destekleriyle kurulmuştur. Yedi yıllık süreç içinde valiliğimiz çok çeşitli alanlarda uğraş vermiştir.¹⁴

Bu bildiriye İlin tarım endüstri, ticaret, tarımcılık sektörlerindeki durumu, nüfusun köy ve kentsel bazda değişik özellikleri dikkatle değerlendirilmiştir.

6. Yerel İdareler (Belediyeleşme Olgusu)

Utku Acun Hatay'da göreve başladığında 32 belediye kuruluşu vardı. Yapılan değerlendirmede; 50'ye yakın köyün nüfus olarak 3000 ile 15000 arasında mevcuda sahip olduğu, köy yasalarıyla yönetilemez durumda bulunduğu, halkının kentsel yaşam özentisinde ve arayışlarda olduğu tespit edilmiştir.

Valilikçe halka belediyeleşme gereği anlatılmıştır. Alınan olumlu cevaplar sonucu bugün belediye sayısı 68'e ulaşmıştır.

Yeni kurulan beldelerde harita imar planı, içme suyu, yeşil alan, yol açma, asfaltlama çalışmaları dikkatle ve sevinçle izlenmiştir.

7. Hatay Yerel Radyosunun Kurulması

Hatay'ın ülkemizin en uç noktasında olduğunu biliyoruz. Bu nedenle devlet radyo ve tv yayınlarının sağlıklı izlenemediği algılanmıştır.

Valiliğinin ilk yıllardaki bu tespitleri ışığında TRT ve PTT idareleri uyarılarak çözüm önerilmiştir. Özlenen çözüm TRT 1, TRT 2, TRT 3, TRT 4 kanal yayınlarının güçlendirilmesidir.

Radyo konusunda ise bu sınır iline özel bir radyo TRT Hatay FM kurulması istenmiştir. Uzun uğraşlar sonucu öneriler kabul görmüştür.

Tv kanallarının çıkış güçlerinin 5 kw gücünde bir verici ile yayın yapılması çalışmaları başlamıştır.

1995 yılında TRT'nin dokuzuncu radyosu olan TRT Hatay FM 88. Kanalda 5 kw gücünde verici ile yayına başlamıştır.

Valiliğimiz, güç izlenen TRT 1, kanal tv yayın verici çıkış gücünün 20 kw, Hatay TRT FM'nin ise 10kw 'ye yükseltilmesini önermiştir.

¹⁴ Basın Bildirisi, 1997.

8. Hatay’da Turizmin Gelişmesi

8.1. İnanç turizmi

Hatay’da inanç turizminin canlandırılması valiliğin son beş yıldaki en önemli uğraşlarından olmuştur.

Utku Acun 1991 yılından itibaren Hatay’da inanç turizmi olayının değerlendirilmesi görüşündedir. O yıldan başlayarak devlet kademelerinden Hristiyanlık adının ilk kullanıldığı, ilk resmî kilisenin açıldığı, halen anıt müze statüsündeki St.Pierre Kilisesi’nin mevcut olduğu Antakya’ya Papa’nın daveti konusunu değerlendirilmiştir.

Bu yolda bir yaklaşım söz konusu ise Hatay kamuoyunun bunu bilerek 2000’li yıllara bu bilgi ile hazırlanmasının doğru olacağı hep vurgulanmıştır.

Konu Turizm Bakanlığı’nca benimsenerek 1994’lü yıllarda inanç turizmi kavramı devlet belge ve beyanlarında yer almıştır. Antakya’yı da içine alan bir proje hazırlanmıştır.

Valiliğimizce 1997 Ekim ayında Turizm Bakanlığı’ndan aldığı yetki ve birikim ışığında St.Pierre Kilisesi ve çevre düzenlemeleri ihaleye çıkarılmıştır.

Hatay’ın tanıtımı için Türkçe, İngilizce, Almanca bir prestij kitabı hazırlığı bir vali yardımcısı başkanlığında başlatılmıştır. Ayrıca Hatay’ın tanıtımı için Hatay turizm envanteri kitapçığı ile broşür bastırımı işlerine her yıl devam edilmiştir.

Böylece bölgemizi de içine alan, özellikle Antakya’yı hedef alan özellikli bir turizm hamlesi 2000’li yıllara 2,5 yıl kala başlatılabilmıştır.

Diğer konulardaki çalışmaları yine bazı başlıklar altında değerlendirmek istiyoruz.

9. Eğitim

9.1. Yüksek Öğretim

Hatay’da bir üniversite oluşturulması düşüncesi, bu yolda başarı elde etmek için güçlü bir vakıf kurulması valiliğin Hatay’da ilk el attığı konu olmuştur.

Antakya’da 1960-1961 öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı olarak açılan ‘Hatay İlköğretmen Okulu’ adım adım üniversite aşamasına gelmiştir. Yeni kurulan okullar; gelişen Türkiye’de önemli vazifeler gören, iş hayatında, siyasette, eğitimde ticarete, sanatta büyük roller oynayan insanların yetişmesini sağlamış, Hatay ilinde de artık bir yükseköğrenim kurumu kurulmasına ihtiyaç olduğu yönünde taleplerin ortaya çıkmasına yol açmıştır. 1973 yılında konu valiliğin önüne geldiğinde, bizzat vali tarafından kurulan ‘Hatay Eğitim Tesisleri Derneği’ öncülüğünde, özlemi duyulan üniversitenin nasıl ve ne şekilde vücuda getirileceğine

dair bir rapor hazırlamıştır. Raporda Antakya ve İskenderun öncelikli olmak üzere fakülte ve yüksekokulları açılması gerekliliğini vurgulayarak, bunun mümkün olması halinde şehrin çehresinin nasıl değişeceği üzerinde durulmuştur. Bu girişim bir süre sonra Antakya ve İskenderun'da yüksekokulların açılması için bir ön adım olmuştur.

Hatay İlköğretmen Okulu 1975'de Eğitim Enstitüsü'ne dönüştürülerek 2 yıllık sınıf öğretmeni yetiştiren bir okul olarak düzenlenmiş, 1978'den sonra, sınıf öğretmenliğinin yanında 3 yıllık eğitimle orta dereceli okullara Türkçe, İngilizce, Matematik, Sosyal bilgiler, Fen Bilgisi branşlarında öğretmen yetiştiren bir öğretim kurumu haline getirilmiştir. 1980'de ise ilkokullara öğretmen yetiştiren 2 yıllık Eğitim enstitüsü olarak faaliyetine devam etmiştir. 1981 yılında 2945 sayılı YÖK Yasası ile Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi'ne bağlanarak Antakya Eğitim yüksekokulu adını almıştır. 1989-1990 Eğitim-Öğretim döneminde öğretim süresi 2 yıldan 4 yıla çıkarılmış ve 1992 yılına kadar bu şekilde devam etmiştir.¹⁵

9.2. Üniversite Vakfının Kurulması

Vali Acun devletin sunmuş olduğu kısıtlı imkânları en verimli şekilde kullanmanın yanı sıra Hatay'ın iç dinamiklerini harekete geçirmekte de gecikmemiştir. Hatay'ın bir üniversiteye kavuşması için il genel meclisinin de desteğini alarak 1991 yılının Kasım ayında Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Vakfı'nı kurdu. Üniversite düşüncesini Hatay'ın gündemine alarak üniversitenin Hatay'a sağlayacağı faydaları fırsat bulduğu her platformda anlattı. Onun çaba ve gayretiyle Hatay halkı kurulan bu vakfa desteğini esirgemedi. Yapılan çalışmaların neticesinde vakfın adı kısa süre sonra kamuoyu gündeminde de yerini aldı.

Kurulması düşünülen üniversite için Adana'da bulunan Sabancı Vakfı'ndan da öğrencilerin kalacağı yurt konusunda destek alındı. Sabancı Vakfı Hatay'a yapılacak üniversite için bir yurt yapılmasını sağladı.

Utku Acun'un eğitim alanında yaptığı hizmetler sadece üniversiteyle sınırlı değildir. Hatay'da eğitim kurumlarının standartlarını yükseltmek için devlet imkanlarının yanında mahallî imkanları da kullanarak vatandaşların yaptığı yardımları da eğitim alanına kanalize ederek bir çok yeniliğe imza attı.1991-1997 yıllarında Hatay için 500 derslik öngörülmüşken derslik sayısı 4500 civarındadır. Bu dersliklerin yanı sıra sağlık meslek liseleri, Samandağ Endüstri Meslek Lisesi, Anadolu Liseleri, İskenderun Çıraklık Eğitim Merkezi gibi birçok okul da görev süresi içerisinde yapılmaya başlanmış okullardandır.

¹⁵ Mustafa Kemal Üniversitesi 20.Yıl Özel Sayısı sy.35

Eğitim alanında olduğu gibi kültür ve spor alanlarında da Hatay için önemli hizmetleri olmuştur. Hataylıların istifade etmesi için Hatay'daki kütüphane sayısını iki yılda 9'dan 22'ye çıkardı. İl genelinde yapılan kitap toplama kampanyalarında bu kütüphaneler için kitap toplandı. Bununla da kalmayıp ilçelerde kültür merkezi yapımı için alınan arsalara kendi kurduğu Hatay'a Hizmet Vakfı'ndan kaynak aktardı. Spor yapan gençler için de İl zel İdaresi'nden sağladığı kaynakla İskenderunlu spor severlerin uzun yıllar özlemini çektiği spor kompleksinin yapımını gerçekleştirdi. Samandağ ve Erzin'de spor salonu ve stad inşaatları onun döneminde başladı. Reyhanlı ve Dörtyol'da spor salonu, İskenderun'da spor eğitim ve kamp merkezi inşaatları, çok sayıda futbol ve jimnastik salonları da spor alanında yapılan yatırımları arasında yer aldı.

6 Kasım 1991'de İl Genel Meclisi'nden İl zel İdaresi öncülüğünde adının Mustafa Kemal niversitesi olması istenilen üniversiteyi kurmaya yardımcı olmak üzere vakfı kurma kararı çıkarılmıştır. Vakıf iki ay içinde 95 hayırseverin katılımıyla Vali Utku Acun başkanlığında oluşturulmuştur.

Üniversitenin açılmasına varlığı ile gerekçe, mütevazi çalışmalarıyla destek olan MK Vakfı bugün 100 milyar TL'ye yaklaşan mal varlığı 47 milyarlık birikimiyle niversitenin yanındadır.

Üniversitemiz 1992'de yasayla 1993'de fiili hizmete girmiştir. Halen 13 fakülte ve yüksekokul ile faaliyet halindedir.

9.3. Ortaöğretim

7 yıllık dönem boyunca ortaöğretim merkezleri ve teknik ğretim kurumlarının araştırılması için çaba sağlanmıştır. Bu günlere halk katkısı ve İl zel İdaresi desteğiyle gelen 10 genel lise (muhtelif)

7 Anadolu Lisesi (Tümü İl zel İdare-hayırsever)

2 Ticaret Lisesi (devlet)

1 Turizm Otelcilik Lisesi (devlet)

2 Anadolu ğretmen Lisesi (1 hayırsever)

3 İmam-Hatip Lisesi (3' de hayırsever)

2 Endüstri Meslek Lisesi (devlet)

1 Kız Meslek Lisesi (devlet)

2 Pratik Kız Sanat Okulu (İl zel İdaresi)

3 Sağlık Meslek Lisesi (geçici bina)

3 Çıraklık Eğitim Merkezi (1'i geçici bina) olmak üzere 37 okul açılmıştır. Bu okullarda 460 derslik iş atölyeleri, bazılarında 100'e yakın lojman bulunmaktadır.

9.4. İlköğretim

Hatay'da 1991'lerde ilköğretimde ilin 1/3'ünde üçlü,2/3'ünde ikili eğitim bulunmaktaydı. Şiddetle eğitim binalarına ihtiyaç hissedilmekteydi.

Bu gerekten hareket edilerek devlet, İl Özel İdaresi kaynakları canlandırılmış, halk katkısı için büyük kampanya açılmıştır.

Halen 3000 dolayında yeni derslik yıldan yıla artan bir tempoda hayırsever kişi ve kuruluşlar, İl Özel İdaresi ve devlet tarafından gerçekleştirilmiştir.

İlde 1994'lerde başlayan tedricî normal eğitime ve 8 yıllık eğitime gidilmiştir. Bu uygulama ile 1/3'ü normal eğitim yapar hale getirmiştir.

7 yılda 210 ilköğretim ya da ilkokul yapılmıştır. Bunun yaklaşık 1/4 'ü hayırseverler tarafından gerçekleştirilmiştir.

Hatay'da 8 yıllık öğretime en az sıkıntı ile giren illerdendir. Uygulama başladığında ilköğretimdeki öğrencilerin 60% 'ü ilköğretim okullarında eğitim görmekteydi.

10. Kültür

10.1. Kültür merkezleri

Hatay'da kültür merkezi sayısının artırılması Utku Acun'un hedeflediği çalışmalar arasında olmuştur,Antakya yanında Samandağ ve Erzin Kültür merkezleri ihaleleri yapılmıştır. İskenderun-Reyhanlı-Kırıkhan kültür merkezleri yapımları devlet yaptırım programına alınmıştır.Erzin,¹⁶ Kırıkhan,¹⁷Kültür Merkezi bugüne kadar ihalesinin günümüze kadar bitirilemeyip yarım kaldığını ise basında çıkan haberlerden öğreniyoruz.

10.2. Halk kütüphaneleri

İl Özel İdaresi-belediyeler-Hizmet Vakfı koordinesi ile Hatay'daki halk kütüphaneleri sayısı 11'den 23'e çıkarılmıştır. Serinyol, Tavla, Hassa, Erzin, Kumlu, Ardıçlı, Akbez vs.

10.3. Hatay Evi Düzenlemesi

Antakya sit alanında bulunan özellikli evlerden biri İl Özel İdaresi'ne aldırılarak restore edilmesi çalışması başlatılmıştır.

¹⁶ <http://www.sabah.com.tr/Akdeniz/2013/11/08/erzin-kultur-merkezine-kavusuyor>

¹⁷ <http://www.kirikhan.web.tr/kirikhanli-genclere-kultur-merkezi-mujdesi/>

Bu bağlamda röleve planı ihalesi yapılmıştır. Plan biter bitmez davet usulü ile ihale edilecektir.

11. Gençlik Spor İşleri

Hatay'da spor tesislerinin sayısının artırılması, mevcutların iyileştirilmesi için valilikçe bir dizi çalışma düşünülmüştür.

Bu bağlamda sırasıyla:

1500 kişilik Dört Yol Kapalı Spor Salonu planlanmıştır. Ayrıca Erzin Stadyumu bitmiştir.

1500 kişilik Reyhanlı,

1500 kişilik Samandağ,

1500 kişilik Payas Spor Salonları yapımları sürmektedir.

Valilik olanaklarıyla:

İskenderun Utku Acun Spor Tesisi

Antakya Antrenman Salonu

Antakya Jimnastik Salonu

Altınözü Futbol Sahası

Kırıkhan Stadı çimlendirilmesi işi İl Özel İdaresi'nce yaptırılmıştır.

Kumlu Futbol Sahası

Karlısu Futbol Sahası

Ardıçlı Futbol Sahası

Reyhanlı Tayfur Sökmen Stadı çimlendirme işi İl Özel İdaresi'nce emanet komisyonları eliyle yapılmaktadır.

Ayrıca köylere çok sayıda spor alanı yapımı ve tanzimi işi valilikçe Köy Hizmetleri ve Spor Teşkilatı işbirliği ile koordinesi ile gerçekleştirilecektir.

12. Köy Hizmetleri

Kırsal kesimde yaşayan halkın yol, içme suyu, sulama suyu, kanalizasyon yapımları dönem içinde artan hızla devam etmiştir.

13. Makine parkı

Valilikçe İl Özel İdare Müdürlüğü'nden son beş yılda İl Köy Hizmetleri Müdürlüğü'ne

40 yük kamyonu,

5 silindir,

4 loder,

1 roley tank,

1 tanker,

1 arazöz,

1 kanal kazıcı alınmış, böylece makine parkı büyük ölçüde yenilenmiştir.

Ayrıca Serinyol Tesisleri'nde asfalt kaplama için 500 ton astar,500 ton asfalt depolayabilecek tanklar bu yıl yaptırılarak hizmete sunulmuştur.

14. Köy yolları

İl Özel İdaresi bütçesinden her yıl artan oranda ödenek ayrılarak valilik döneminde de bu rakam 1997'lerde dış yatırımlarla beraber 450 milyara yükseltilmiştir.

Halen Köy Hizmetleri-İl Özel İdare desteğiyle belirlenen sürede yaklaşık 660 km yeni,600 km ikinci yol asfalt yapabilmiştir.200 km' ye yakın yeni stabilize yol açılmıştır.

15. İçme suları

Köylerde şebeke içme suyu getirme çabaları Köy Hizmetleri bünyesinde yönetimiin desteğiyle sürmüştür.(7 yıl içinde 355 köy bulunan ilde 168 köye şebekeli içme suyu getirme çabası yürütülmüştür.)

Sadece bunlardan ayrı olarak İl Özel İdare bütçesi ve fonlarından alınan yardımlarla 60 köyün şebeke içme suyu ihale ve emanet yoluyla yapıma verilmiştir.

260 milyarlık ihalede hedef, köye yıl içinde başlanan yatırımın yılı içinde bitirmektir.

16. Tarım

Hatay'da tarım özel bir yer işgal etmektedir. Ancak ne yazık ki İl Özel İdaresi'nin çiftçilere fidan yetiştirecek, örnek demonstratif çalışmalar yapabileceği bir fidanlık ya da çiftliği bulunmamaktadır. Bu husus valiliğimizce tamamlanmıştır. Hassa-Ardıçlı mıntıkasında 500 dönümlük örnek bir çiftlik oluşturulmuştur.

Hatay'da 1992'lerden itibaren taban arazide tütün yetiştirilmesi için mücadele başlatılmıştır. Bu amaçla ilk etapta zeytin ağacı sökümleri, kesimleri yasaklanmıştır.

Tütüncülüğün zayıf arazilerde kaliteli tütün yetiştirilmesine yönlendirilmesi hedeflenmiştir.

İlimizin toprak ve iklim özellikleri dikkate alınarak İl Özel İdare bütçesi desteğiyle Hatay'da;

1.Zeytinciliğin yaygınlaştırılması

2.İnce kabuklu badem-ceviz ekiminin yaygınlaştırılması

3.Trabzon hurması ekiminin yaygınlaştırılması projeleri uygulanmaya konulmuştur.

Valiliğin fidan beldelerinin yarısını Özel İdare'den finanse etmesi ve zirai yayım programları sonucu özellikle zeytin ekiminde patlama olmuştur.1997'de 98 bin fidan dağıtılmıştır. İlde 1992-1996 periyodunda yeni zeytinlik alanları 16 bin dönüme, meyve alanları 2000 dönüme yükseltilmiştir.

1992-1993 yıllarında ekilen zeytin fidanları 1996'larda ilk ürünlerini vermişlerdir.

17. Orman-Ağaçlandırma

Hatay'da uygulanan topraklı zeminde ağaçlandırma çalışmalarına büyük önem verilmiştir.

İlimizde fidanlık bulunması bizim için şans olmuştur. Orman Bakanlığı bir yandan yangın alanlarında ağaçlandırma yaparken bir yandan da yeni alanlar ihdas etmişlerdir. Valiliğimizde 1993'den itibaren

Antakya'da 70.Yıl Ormanı (3000 dönüm)

Cumhuriyet Ormanı (3000 dönüm)

İskenderun'da 55. Yıl Ormanı (2000 dönüm)

Kırıkhan'da Gölbaşı ağaçlandırması (2000 dönüm)

Samandağ'da Sevgi ve Barış Ormanı (12 000 dönüm)

Serinyol'da Hatıra Ormanı (1 500 dönüm)

Böylece ilde Orman Bakanlığı ile koordineli olarak 20 000 dönüm yeni ağaç dikimi sağlanmıştır.

18. İl Ulaştırma

18.1. Hatay Havaalanı

Konumu, Amik Ovası'nda kamulaştırma gerektirmeyen elverişli alan zemin zorluğu sebebiyle etüt safhasından geçememekteydi.

1996 yılında Topboğazı mevkiinde hazine arazileri üzerinde bir yer bulundu. Halen DLH Genel Müdürlüğü'nden zemin çalışmaları ve proje için çalışmalar devam etmektedir.

Dış hatlarda ilk etapta 4 Eylül 2008'de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne karşılıklı olarak uçuşlar başlamıştır. Resmi bilgilere göre, açılışının birinci senesinde toplam 140.000'ni aşkın yolcu ve 1200'den fazla uçak Hatay Havalimanı'na gelmiştir. Havalimanının bu yoğun trafiği sürekli artmakta, uçuş trifelerine yeni seferler eklenmektedir.

Havalimanı 20.06.2008 tarihinde Geçici Hava Hudut Kapısı olarak resmi gazetede ilan

edilmiştir.

8 Mart 2011 Tarihinde Yeni Terminal Binasının yapımı tamamlanmış ve hizmete açılmıştır.

Uluslararası önemli bir sınır kapısı olan Hatay, artık havayollarıyla da ulaşılan önemli bir il haline gelmiştir. Hatay Havalimanı, ekonomik ve sosyal anlamda Hatay iline büyük katkıda bulunmaktadır. Havalimanı Hatay`ın tüm dünyaya açılan kapısı haline gelmiştir.

18.2. İskenderun Havaalanı

İskenderun Havaalanı 1991`de pisti yeniden asfalt kaplaması yapılmıştır.1992`de terminal binası çevre ihatası İl Özel İdaresi`nce yaptırılmıştır. Havaalanı, sivil havacılık okulu açılması için alanın çalışması kaydıyla üniversiteye verilmiştir.

19. Karayolları

1991`lerden bu yana Hatay`da karayollarında büyük atılımlar yaşanmıştır.

Toprakkale-İskenderun otoyolu tasarlama aşamasına gelmiştir.

İskenderun-Antakya-Cilvegözü otoyolunun 1988`lerde başlaması ümit edilerek tasarlanmıştır.

Topboğazı-Antakya devlet yolu 1998`de bitmesi tasarlanarak 1993`lerde başlamıştır.

Antakya çevre yolu 1993`de ihale edilmiş, yapımına başlanmıştır.

Antakya-Yayladağı yolu 26-43 km arası virajlı kesim 246 milyar TL`ye ihale edilmiştir.

Samandağ-Yayladağı yolunda Yeditepe-Sebenoba arasındaki kesim asfaltlanarak ulaşım rahatlatılmıştır.

İskenderun-Arsuz yolu iyileştirilmesi yatırım programına alınmıştır. Köprü yapımları ile işe başlanmıştır.

Arsuz-Samandağ yolu projeleri STFA firmasınca yapılmıştır.

Böylece Hatay il olarak 1990`lı yıllarda karayolları ulaşımı açısından çok rahatlatılmıştır.

20. Sulama Çalışmaları

Hatay`da dönem içinde Yarseli Barajı tamamlanmış, Yayladağı Barajı, DemrekGöleti, Karamanlı Göleti ihale edilmiştir.

Dörtyol Erzin ovasını sulayacak Aslantaş Barajı İsahe hattı yapılmıştır. Arsuz (Zilli-Gönen) Barajı ile Karaçay Barajı projeleri yapımları hızla sürdürülmüştür.

21. Organize Sanayi Bölgeleri Çalışmaları

Hatay ilimizde 1991'de İskenderun'da Sariseki mevkiinde bir tane organize sanayi bölgesi bulunmakta idi. Bu sayı Antakya ve Payas Organize Sanayi Bölgeleri ile üçe yükselmiştir.

Bu bölgelere kısaca göz gezdirmek istersek durum aşağıdaki şekilde açıklanabilir.

21.1. İskenderun Organize Sanayi Bölgesi

1985'li yıllarda kurulmuştur. 1991'lere gelindiğinde 1000 dönüm alanı kaplayan sanayi bölgesindeki sanayi kuruluş doluluk oranı sadece %12 idi. 1991 Ekim ayından itibaren bölge başkanlığı görevini valilik üstlenmiştir. Ehil olmayan sanayi birimleri kişilere satılmış parseller uygun yöntemlerle sanayicilere aktarılmıştır. Bugün doluluk oranı %80'dir. 3000 işçi çalışmaktadır. Hiç kimseye kredi borcu olmamıştır. Arıtma tesisleri dahil tüm alt ve üst yapı tamamlanmıştır. Utku Acun'un valiliği döneminde Türkiye'nin tamamlanmış 7. Organize sanayinden biridir.

21.2. Antakya Organize Sanayi Bölgesi

Başkanlığını valiliğin yaptığı bölge Topboğazı yöresindedir. İl Özel İdare ve Sanayi Ticaret Odası %50'şer oranla işe ortaklardır. Tüm plan ve projeleri hazırlanmış ve inşaatları başlanmıştır. Utku Acun'un valiliği döneminde 130 milyar birikim ve 1500 dönüm alanın mevcut olduğu ilde ihaleler de yapılmıştır.

21.3. Payas Organize Sanayi Bölgesi

Yine başkanlığı valiliğimizin niyabeten bir vali yardımcısının yaptığı, İl Özel İdaresinin %40'na ortak olduğu bölgede 100 dönüm arazi kamulaştırılmıştır. Bölge 1000 dönümdür. Kamulaştırmalar devam etmiştir.

22. İskenderun Serbest Bölge Oluşumu

İskenderun'da bir serbest bölge kurulması yolunda 1996'dan bu yana valilik tarafından büyük çaba harcanmıştır.

Devletten kredi bulma ve alma şansı olmadığı bilindiği için Hatay'ın kendi kaynaklarına dayalı olarak İskenderun'da serbest bölge için en uygun olan halen İskenderun Organize Sanayi bölgesinin hemen tel duvar komşusu, İsdemirle olan boş alan talep edilmiştir.

300-400 dönüm bir alan oluşması beklenmektedir. Bu takdirde 100 dönümde deniz doldurularak ve konteyner rıhtımın kurularak 500-550 dönümlük bir serbest bölge alanı oluşabilir diye düşünülmüştür.

Tüm çalışmalar tamamlanmış, İsdemir arazisinden satış pazarlık ve izinin sonuçlanması beklenmektedir.

Valilik olarak bir yandan serbest bölge, bir yandan Antakya organize sanayi yöneticiliğini bu aşamada bıraktığı için üzgün olduğunu birçok kere ifade etmiştir.

23. Vakıf Çalışmaları

23.1. Antakya Sosyal Yardımlaşma Vakfı

Antakya Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı büyük verimlilik içinde yıldan yıla güçlenerek binlerce işsiz, aç ve evsiz insana yardımcı olmuştur.

160 milyon ile 1991’de devralınan vakfın o günkü şartlar içerisinde 33 milyar birikimi bulunmaktadır.

23.2. Hatay Çevre Koruma Vakfı

Ülke genelinde olduğu gibi 1987’lerde Hatay’da Kurulu Çevre Vakfı Utku Acun’un valiliği tarafından 320 milyon birikimle teslim alınmıştır.7 yıl boyunca;

Tarım alanlarının ilaçlanması,

Topboğazı yolu refüj açılması,

Orman alanlarının ilaçlanması,

Zugaybe çeşmelerinin onarılması,

Tarihi hükümet konağının restore edilmesi,

Yarseli Barajı çevre ağaçlandırılması,

Çevre Ormanı kurulması gibi hizmetlerin yanında çevre sağlığı kontrolleri için çeşitli gürültü-egzos gazı-divit suyu-normal su-baca gazı ölçme cihazı alınarak hizmete sunulmuştur.

Vakfın hala 10 milyon parası bulunmaktadır.

23.3. Hatay’a Hizmet Vakfı

1991’lerde valilikçe İl Özel İdaresi’nden alınarak kurulan 1994’ler sonrası aktif olarak Hatay hayatında yer alan vakıf pek çok dar boğazın aşılmasında valiliğin, kamu kurumunun yardımına koşmuştur.

Eğitim hizmetleri donatımı,

Sağlık hizmetleri donatımı,

Spor kulüplerine yardım,
 Yeşil alan düzenlemeleri,
 Güvenlik kuruluşlarına her tesisat araç-gereç alımı,
 Sağlık merkezi yapımı,
 Polis karakolu yapımı gibi çok çeşitli çalışmalara yönelmiştir.
 Konukevi yapılmıştır.
 Halen hesaplarında 57 milyar birikimi bulunmaktadır.

Mustafa Kemal Üniversitesi Vakfı

1991’lerde üniversitenin ilimize kazandırılmasında itici güç olarak düşünülen vakfımız 6 yıldan beri üniversitemize destek olmaktadır.

Vali Acun’unun başkanlığını yürüttüğü vakıf üniversitesinin oluşumunda cari gider darboğazın aşılmasında, üniversite öğretim üyelerine kira yardımı verilmesinde, üniversite, fakülte, yüksekokulların donatımında laboratuvar cihazlarının alınmasında faydalı olunmuştur.

Yayladağı Tekel Binası’nın 1,5 milyarını üniversite için satın alınması,

Eğitim Fakültesi, Zihinsel Özürlüler Öğretmenliği Bölümü inşaatının anahtar teslimi 30,5 milyara ihale edilmesi gerçekleştirilmiştir.

Vakıf, İl Özel İdaresi, Oda ve borsalarla Hatay, Biltek şirketini kurmuştur. Üniversite yapım yılları başta olmak üzere pek çok bina yapımı şirketçe yürütülmektedir.

Hatay’da valilik görevini teslim aldığı 19 Ağustos 1991’den itibaren Utku Acun Hataylı hemşerilerinin kendisine verdikleri güvene layık olmak için gereken her şeyi yapma gayreti içinde olmuş ve Hatay’ı 1991’lerde teslim aldığı gibi güven ortamı içinde bırakmıştır.

Buna karşılık;

1991’lerde 2,3 milyar (460 bin dolar) mevcut olduğu İl Özel İdaresi’ni 1.160 trilyon (6,2 milyon dolar) birikmiştir.

160 milyon mevcutla aldığı sosyal yardımlaşma vakfını 33 milyar nakdi mevcutla,

300 milyon mevcutla bulduğu Çevre Vakfı’na 10 milyarı ile

1991’lerde kurulan MKÜ Vakfı’nı 100 milyarlık mal varlığı ve 47 milyarlık nakit ile

1992’lerde kurulan Hatay’a Hizmet Vakfı’nı 57 milyarlık birikimle,

1995’lerde kurulduğu Antakya Organize Sanayi kamulaştırmaları yapılmış ve 130 milyar birikimle Utku Acun’un görevi devredeceği valiye bırakılmıştır.

Yedi yıl boyunca sevgi, saygı, ilgi ve bağlılık gördüğünü, buna karşılık verebilmek, layık olabilmek için tüm gücüyle çalışmıştır. Hatay ve Hataylıları gönlünde farklı bir yerde saklayarak Hatay görevine veda etmiştir.

Utku Acun'un Hatay halkına olan sevgisini veda ederken Hataylılara iletteği veda mesajında görmekteyiz:

Değerli Hataylılar

Yedi yıla ulaşan bir hizmet döneminden sonra sizlere veda ediyorum.

Çağlar boyu insanoğlunun türlü sıkıntı ve felakete rağmen terk etmediği, seçkin doğa ve iklim güzelliklerine sahip Antakya ve Hatay yörelerinden yörenin sıcakkanlı sevecen dost insanlardan ayrılmanın üzüntüsü içindeyim.

Ne var ki ülkemizin gerçekleri içinde bir mülkî idare amiri olarak yedi yıl bir yörede hizmet yapmak ender bir şanstır. Bana bu şansı veren Yüce Allah'ıma, devletime, çalışmalarına devam imkân veren sizlere şükranlarımı sunuyorum.

Yedi yılı sizler ve devletim için yararlı yatırım, üretim, çalışma ve hizmetlerle değerlendirmeye çalıştım. Hatay'ımızı teslim aldığımdan çok daha iyi olanaklar içinde bıraktığımı sanıyorum. Şüphesiz bunun takdiri sizlerin ve kamu vicdanının değerlendirmelerine maruzdur.

Eğitimde, sağlıkta, köy hizmetlerinde, kültür tesisleri kazanımında, spor tesisleri yapımlarında, organize sanayi oluşumlarında, ilimizde tarımın özellikle zeytincilik, meyvecilik, tütüncülüğün geliştirilmesi, orman alanlarının genişletilmesinde, Hatay'a bir devlet radyosu kazandırılmasında ve ilimizde bir üniversitenin var olmasında girişimlerim ve katkımda oldu.

İlimizin güvenliğine musallat olan PKK terör belasıyla yan yana, omuz omuza mücadele verdik ve başarılı olduk. Mesajlarıma itibar ettiniz.

Sizleri çok ama çok sevdim.

Hizmet yıllarımda eşimi ve babamı kaybettim. Yalnızlığında tüm Hatay'ı evim, tüm Hataylıları kardeşim ve ailem kabul ederek sizlerin sıcaklığında avundum.

Akdeniz'in Tanrı'nın lütfuna mazhar eşsiz güzelliklere, nimetlere, insani değerlerin en seçkin özelliklerine sahip Hatay'da sizlere nice mutlu, huzurlu, sağlıklı, varlıklı ve aydınlık yarınlar diliyorum.

Gönül dolusu sevgiler, saygılar sunuyorum.

Utku ACUN

Hatay Valisi

Utku Acun'un Hatay ve Hatay halına olan sevgisi ve onlara olan yakınlığının yanında Hatay halkının Utku Acun'a olan sevgisini ve vefasını ise onun için yazılan bir şiirde görüyoruz:

ELVEDA

*Kaderin cilvesi kandırdı bizi,
Felek bir kızağa bindirdi bizi,
Kararname yeli dondurdu bizi,
Ekim 'de kaybolan güze elveda!*

*Ayrılık memurun kaderi olur,
Gelene devreder, gidenden alır,
Doğar, yaşar, ölür gurbette kalır,
Hayırla Anılan yüze elveda!*

*Yüksel 'in yitirdi yükselen Valim,
Hatay 'in özüne kök salan Vali 'm,
Eşini kaybedip tek kalan valim,
Gösterir kaderde rıza, elveda!*

*Yükseldi, Yüksel 'in öksüzü oldu,
Bir sınav geçirdi, bin ibret aldı.
Teselli bir Er 'e bir kıza 'a kaldı,
Hasret ile dolan göze elveda!*

*Yedi yılı beraber bitirdik,
Çözüm buldu, problemler götürdük.
Biz de bir bağımsız evren yitirdik,
Ege 'm selam,Akdeniz 'e elveda!.*

*Bir eyalet bağlı bir vilayete,
Bir vilayet ama kaç ile yete...
Ünü taşınırken illerden öte,
İfsadı önleyen tuza elveda...*

*Dinimizde ulu 'l emre uyulur,
Hizmette nakiller hicret sayılır.
Yolcu yola dua ile konulur,*

Valime uğur ola, bize elveda!

*Müftü'm bitmez Antakya'nın hüneri,
Benim valim okulların feneri,
Uğulduyor Botanik'in çınarı,
İçinden kaynayan öze elveda!*

Ömer Coşkun

Altınözü Müftüsü-Hatay¹⁸

¹⁸ Hatay Basın Müdürünün gözüyle Vali Utku Acun, (1997, Kasım-Aralık),Kütahya Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği Yayın Organı, s.6.

İKİNCİ BÖLÜM

DİĞER HİZMETLERİ

1. Ordu İli Hizmet Dönemi

Utku Acun'un Ordu ilindeki hizmetlerini, yayınladığı basın bülteninde ifade edilen kendi cümlelerinden ediniyoruz: *Ordu'da kamuoyunu fizik görüntülerle değişimlerle tatmin edecek gelişmelerden çok geleceğine damga vuracak bilimsel verilere çalışmalara dayalı etkinliklerin, değişimlerin planlarını yapmak, bununla ilgili vasatı hazırlamak, gerekli tohumları atmak gayreti içinde olduk.*

Karadeniz Bölgesi'nin gerçeği içinde Ordu'nun geleceğinin turizm, yüksek okullaşma, makul ölçüde nüfusu yerinde bir ölçüde koruyacak sanayileşme ile aydınlanabileceğini saptadık.

Türkiye'nin Çevre Düzeni Planı'nı Ordu'ya armağan ettik. Yine Karadeniz Bölgesi'nin ilk gerçekçi Turizm Master Planı'nı hazırlatmayı başardık.

Yöremizi gelecek kuşaklara Karadeniz Bölgesi'nde en az tahrip edilmiş görüntüsü içinde bırakma yolunda doğal değerlerimizi Çevre Koruma Bölgeleri ve Turizm Gelişme Alanları statüsü içine aldirdik.

Ordu'nun beklentisi olan alt yapı tesislerini kazandırmak, üniversite özlemine katkı sağlamak amacıyla Ordu ili ve ilçeleri geliştirme vakfını hizmetinize soktuk. Bu sayede vakfımızı şu anda yardımlarınızla bir milyarlık nakit mevcuda ulaştırdık.

11 ilçe ile teslim aldığım ilimizi 19 ilçe ile bırakıyorum Yeni ilçelerin altyapısını oluşturma yolunda İl Özel İdaresi ve belediyelerimizi yapıcı bir diyalog içine soktuk.

İlimizde devlet-mahalli idareler-halk dayanışmasını en sıcak şekilde sağlama gayreti içinde olduk.

Sevgiye, saygıya, dayanışma ve yardımlaşmaya dayalı bir yönetim anlayışı içinde Ordu'nun Karadeniz'de bir kültür, turizm ve ekonomik merkez olması yolunda gerekeni yapmaya çalıştık.

Dört yıl boyunca sizlerden sevgi, ilgi ve destek gördük.

Ordu'nun aydınlık bir geleceğe doğru hızla yürüdüğü inancındayım.

Sizlere veda ederken, gönül dolusu mutluluk, sağlık ve başarı dileklerimi sunuyorum. Sizleri Yüce Allah'a emanet ediyor, saygılar sunuyorum...Ordu Valisi¹⁹

¹⁹ Ordu Valiliği Basın Bülteni, (12.8.1991).

Ordu'da elverişsiz şartlar altında çalışan sanatkar ve küçük sanayiciye medeni şartlar altında iş görme imkanı sağlayacak 375 işyeri kapasiteli büyük bir sanayi sitesinin açılışında başbakan, bakanlar ve milletvekillerinin huzurunda orduya yapılan hizmetlere değinilmiştir.

Ordu ilinin sahil kesiminde 14.000 metrekarelik bir alan üzerinde 11.800 metrekarelik kapalı bir mekanda yapımı tamamlanan huzurevi yapılmıştır. Her iki tesis için sınırlı bütçe imkanları içinde büyük meblağlar ayrılmıştır. Huzurevi o günkü değeriyle 3-4 milyar tahmin edilen miktarda merhum Ahmet Cemal MAĞDEN adlı bir vatandaşın bağışladığı arsa üzerine inşa edilmiştir.

Yine Ordu ilinde Ünye limanına çimento fabrikası inşa etme girişiminde bulunmuştur. Özellikle Ünye limanının hareketlenmesi ve ekonomik olarak katkı sağlaması düşünülmüştür.

Dört yıla yakın bir süre Ordululara hizmet edebilmek, beklentisi olan yararlı tesisleri kazandırabilmek, devletten en fazla ödenek temin edebilmek, kıt kaynakları en iyi şekilde değerlendirebilmek için tempolu bir hizmet süresi geçirmiştir. İl Özel idaresinin edindiği mülkler ve özel idare iş merkezleri yapımları köy hizmetlerine kazandırılan iş makinaları, asfalt ve büz şantiyeleri, halk katkısı da sağlanarak yürütülen çok sayıda okul, örnek spor tesisleri ve semt sahaları, özel idare kira gelirlerinin azami seviyede artırılması, ortaklarla canlandırılan ÇAMSAN, ORSAN ve MELETSAN gibi fabrikaların çevreyi hareketlendiren gelir getirme istihdam sağlama çalışmaları, kat karşılığı bina yapımları, devlet kaynaklarından aktarılan tahsisli ödenekleri güvenlik, sağlık, turizm sektörlerinde en iyi şekilde değerlendirilmesi, özel idare kaynaklarından üç yıl boyunca ısrarla desteklenen resim, fotoğraf vb. gibi sanat, yarışma ve faaliyetlerin, böylece Türkiye'de en güçlü sanat arşivine sahip oluşu Türkiye'nin ilk sahil çevre düzeni planına kavuşan İli durumuna gelmesi ve turizm master planının yapımı Utku Acun'un dönemindeki çalışmalardandır.

2. Isparta İli Hizmet Dönemi

2 yıla yakın Isparta valiliği yaptığı günlerde çıkarılan valiler kararnamesiyle merkeze alınmış olan Utku Acun'un başbakanlığa yazdığı yazıda üzüntüsünü ve şaşkınlığını dile getirmiştir. Valilik süresince hem parlamenterlerle hem de Isparta halkı ile uyum içerisinde olan vali Acun merkeze alınma kararı sonucunda Isparta halkını şaşkınlığını ve yoğun izdihamı kendi ifadeleriyle belirtmiştir.

Hiçbir göreve siyasi düşüncenin yardımı, hısımlarına akraba desteği ile atanmadığını, Isparta gibi hassasiyetleri olan bir ilde dengeli, akılcı, birleştirici, üretici, katıcı bir yönetim politikası izlemeye çalışmıştır. Mahalli idari temsilcileri ile tam bir uyum içinde çalışan halkı

ile yapıcı bir diyalog içinde bulunan, 10 ilçe, 41 kasaba, 179 köy, 125 mezraa ile bulunduğu ili avucunun içi gibi bildiğini iddia edip merkezden geri alınmasının sebeplerini sorgulamıştır.

3. Kütahya İli Hizmet Dönemi

Kütahya ili esnaf ve sanatkârlar odaları birliği yayın organı olan derginin Kasım-Aralık 1997 sayısı kapağını taşıdığı haberde yılın valisi olan Hatay valisi Utku Acun'un, Kütahya Valiliği'ne atanmasını büyük bir sevinçle karşılamıştır.

Vali Acun'un Kütahya'ya atanmasının nasıl bir sevinç yarattığını dönemin yerel gazetelerinden birinden öğreniyoruz.

Sayın Valimiz Utku Acun

Geçen hafta bir siyasal derginin 'Yılın Valisi' seçtiği Utku Acun Bey Kütahya için şanstır.

Biyografini okuduğumuz ve 17 yıl boyunca hep başarılarla imza atmış ve de yılın valisi seçilmesi Sayın Valimizin kariyerini ortaya koyuyor.

Kulağımıza gelen dedikodulara göre 3 büyük ilden birine vali olması beklenen Acun'un Kütahya'mıza gelişi umarım Kütahya'nın makus kaderini de değiştirecektir.

Çünkü devletin ilde tek yetkili ismi olan valinin çalışması, başarısı o ilin kalkınmasına yön verir gelişmişlik ancak, valilerin girişimleri ile olur.

İşte bu önemli bilgiden sonra Sayın Acun'un Kütahya'mızın geri kalmışlık çehresini değiştirip cesaretli ve bilgili adımlarla ve de tecrübesi ile ileriye gidecektir. Geçen gün İl Genel Meclisi'nde bütçenin azlığını, yükseltilmesini isteyerek reddetmesi bunun apaçık örneğidir.

Sayın Valimiz Daire Müdürleri ile yaptığı diyaloglarla da bunu kanıtladı.

Teşekkürler Sayın Valim, gözün aydın Kütahya artık kabuğumuz yırtılacak.

Son olarak da tüm kamuoyundan sayın valimize sahip çıkılmasını istiyorum.²⁰

Kütahya görevine başlayan Utku Acun valilik önünde yapılan bir törenle karşılanmıştır. Törene belediye başkanı Süleyman Canan, Tugay Komutanı Erdoğan Akçasayar, Emniyet Müdürü Süleyman Güleç ve Kütahya'nın daire müdür ve amirleri, siyasi parti temsilcileri ve Kütahya halkı katıldı.

Makamında tebrikleri kabul eden Acun daha sonra bir basın açıklaması yaparak Kütahya halkı daire müdürleri ve Kütahya milletvekilleri ile birlikte Kütahya'ya hizmet vermeye devam edileceğini belirtmiştir. Senelerin verdiği bilgi ve tecrübe ile Kütahya

²⁰ Yeni Kütahya gazetesi,(1997,15 Aralık), s. 3

halkına hizmet etmenin gurur ve heyecan içerisinde olduğunu da ekleyen Acun, birlik, beraberlik, kardeşlik duyguları ile beraber Kütahya'yı büyük hedeflere ulaştıracaklarını duyurmuştur.

Kütahya'nın yerel gazetecilerinden biri de, katıldığı İl Genel Meclisi toplantısında yaptığı gözlemlerle Utku Acun'un yıllardır Kütahya'nın beklediği vali olduğu kanısına varmıştır. Bunu da gazetesindeki köşesine aktarmıştır.

Cuma günü toplanan İl Genel Meclisi'ni baştan sona izledim.

Çalışmalar son derece olumlu idi. Böyle bir toplantıyı belki de o salon kuruluğu görmemiştir. Tüm kararlar oy birliği ile onandı. Daha önce 600 milyarlık Özel İdare bütçesini az bulan ve en az 1 trilyona çıkarılması gerektiğini söyleyen valimiz 1 trilyonluk bütçe yaptı, en önemlisi bütçenin yüzde 72'sini yatırıma ayırdığı ve esperi yaparak 'İnşallah Türkiye Cumhuriyeti bütçesinde yüzde 75'lerinin yatırıma ayrıldığını görürüz' diye temennide bulundu.

Toplantıda daire müdürlerine hitaben 'Bana Kütahya için projeler üretin, ben size kaynak bulurum' diye destek verdi. 'Belki bana 10 tane proje getirirsiniz kabul görmeyebilir, siz yine de proje üretmekten vazgeçmeyeceksiniz, on birinci projeniz kabul görür' dedi.

Sayın valimizin bu açıklamasından sonra aklıma, bundan 4 yıl önce 23 Haziran 1993 yılında yazdığım 'Kütahya'daki daire müdürleri, lütfen Kütahya için projeler üretin' diye başlık attığım yazım aklıma geldi.

O gün için birkaç daire müdürünün benden selamı bile kestiği yazımı aynen noktasına dokunmadan yayımlamayı uygun bulmadım. 23 Haziran 1993'deki yazı: 'Daire Müdürlerim, lütfen Kütahya için projeler üretin'

Sayın daire müdürlerim, Kütahya'nın hali malum. Kütahya ilerleyen çağımıza karşılık ters orantılı olarak ilerliyor. Bunun da en belirgin örneği il içinde kapanan banka sayısının bir yılda yedi olmasından açıkça ortadadır.²¹

Utku Acun Kütahya valiliği döneminde birçok kurum ve kuruluş tarafından ödüllendirilmiş ve takdir edilmiştir. Avrupa Konseyi tarafından 199 yılında valiliğin yürüttüğü sosyal, yapısal, eğitsel çalışmalar nedeniyle Avrupa Konseyi Onur Bayrağı Ödülü'nü kazanmıştır. Kütahya bu ödülü Türkiye'de ilk alan il olmuştur.

Yine Danimarka Büyükelçisi eşinin Kütahya'ya yaptıkları gezileri dolayısıyla Vali Acun'a teşekkürlerini bildiren bir yazı yazmıştır. Yunanistan Büyükelçiliği ve diğer büyükelçiliklerin de Utku Acun'a memnuniyet ve teşekkürlerini bildirdikleri yazılarına

²¹ Kütahya gazetesi (1997), Sayı: 74, sayfa.2

bakınca sadece bulunduğu ili değil ülkesini de temsil eden ve ülkesini diğer ülkelere tanıtmakla da ilgilenen bir vali olduğunu görüyoruz.

4. Balıkesir İli Hizmet Dönemi

Utku Acun'un son valilik görevini yaptığı Balıkesir iline de kısaca değineceğiz. Diğer il ve ilçelerdeki görevlerinde olduğu gibi Balıkesir ilinde de kalıcı hizmetlerde bulunan Vali Acun, Balıkesir halkı tarafından sevilen bir vali olmuştur.

2003 yılında emekliliğini isteyen Utku Acun veda mesajında, yaptığı hizmetlere de değinerek şu sözleri söylemiştir:

2000'li yılların Ağustos'unda valisi olmak onurunu kazandığım Balıkesir'den ayrılmak üzereyim.

4 trilyonluk İl Özel İdare Bütçesine karşılık 340 milyar TL ' lik bir nakit mevcutla teslim İl Özel İdaresini bugün 17 Şubat 2003 itibariyle 19,5 trilyon bütçe, 12 trilyon nakit mevcutla bırakıyorum. Balıkesir bu bütçe ile yöremizde İzmir ve Bursa'dan sonra üçüncü sıraya yükselmiştir.

2,5 yıllık yatırım döneminde eğitim, sağlık, köy hizmetleri, tarım, kültür, spor, turizm konularında Balıkesir'in aşına olmadığı birçok yatırım ve hizmeti İl Özel İdare imkânlarıyla sağladık.

İl Genel Meclisi' mizin itibar göstermesiyle ilimizde gerçek adem-i merkeziyet yönetimi anlayışını getirerek, kıt kaynaklarımızı kaymakamlarımız arcılığıyla ilçe köylere hizmet götürme birliklerine aktararak, halkımızdan katkı sağlayarak çoğalttık. Ağır ekonomik koşullar nedeniyle devletimizin yeterli kaynak transferi yapamadığı bir süreçte ilimizde yatırım ve hizmet eksikliğini hissettirmemeye çalıştık. İki bütçe yılında ilçelere aktardığımız Köy ve Birlik yardımları 2 trilyonu geçmiştir. 2003 yılı için bu rakam 1,4 trilyon olarak saptanmıştır.

Köy hizmetlerimizi yük ve iş makineleri olarak güçlendirdik. 250 köyümüze 1 km' den fazla su borusu 600 km uzunluğunda kanalizasyon borusu dağıtarak yaklaşık 250 köyümüze ek su getirerek şebeke yapmak, 200 köyümüze kanalizasyon yapmak mümkün oldu.

Yine iki yatırım mevsiminde 28 ilköğretim okulu ve 400' den fazla ilköğretim dersliği kazandırdık. 900 kapasiteli 4 ilköğretim, 2 ortaöğretim kurumu yaptırıldı.

168 köyümüze 900 km' si devlet bütçesinden, 500 km' si İl Özel İdaresi' nden olmak üzere 590 km asfalt yol yaptık.

Manyas Kuş Cenneti çevresindeki 18 köyümüze arıtma tesisleri yapımına yönelik 40 sağlık evi, 20 sağlık ocağını ikmal ederek hizmete soktuk. 2 hastane yapımını tamamladık.

Eğitime kapanan köy okullarını faal olmayan köy ziraat teknisyenliklerinin köy muhtarlıkları, sağlık evi, sağlık ocağı haline dönüştürülmesine omuz verdik.

Gün geçtikçe yok olan tarihi yapılarımızın korunması konusuna ağırlık verdik. İl ve ilçelerimizde bazı tarihi yapıları satın alarak onarımlarına başladık. Bu yolda bazı belediyelerimizin bazı sivil toplum örgütlerimizin harekete geçmesini sağladık.

Mevcut spor tesislerimizin ayakta kalması, işlevlerinin artırılması, yeni üniteler eklenmesi yanında kırsal kesimde yeni spor alanları kazanılması için katkılar sağladık.

Bazı adalarımızın rıhtım yapımlarına omuz verdik ve gerçekleştirdik. İlimizde kaymakam, belediye başkanı ve bazı daire müdürlerimizle el ele, halkımızla dayanışma sağlanarak daha çabuk, daha sağlıklı yatırım ve hizmetler görülmesini temine çaba harcadık.

Seçkin bir tarım ili olan Balıkesir' de tarımsal makineleşme, kaliteli meyveciliğin yaygınlaştırılması, yem bitkilerinin yaygınlaştırılması, tarımsal mücadele, kaliteli hububat tohumu dağıtımında özel idare kaynaklarından katkı ve teşvik sağladık. Seracılığın yaygınlaştırılmasına, termal sera oluşmasına destek temin ettik. Özellikle Hayvan Islah Birliği' ni güçlendirerek SAANEN keçiciliğini geliştirmeye omuz verdik.

Balıkesir'in dört bir tarafında kamu ağaçlandırılmasının yaygınlaştırılması, yeni orman alanlarının ihdası için İl Özel İdare kaynaklarından destek sağladık.

Ayrıca Orman Bakanlığı' nın yeni politikalarının içinde orman köylerimizde köylülerimiz yararına özel orman alanları yaygınlaştırılmasına omuz verdik.

Sayın Orman Bakanı' nin ifadelerine göre Balıkesir kamu ve özel orman alanları yaygınlaşmasında 2001 ve 2002 yıllarında Türkiye' de ilk sırada yer aldı.

12 yıldan beri yapımı süren Balıkesir Pamukçu Termal Tesisleri (BAL-PAŞ) 'nin Balıkesir İl Özel İdaresi' nden 1 trilyon aktarılarak günü birlik bölümlerinin tedavi merkezinin çalıştırılabileceği kesimini hizmete hazır hale getirdik.

Balıkesir' deki 4 organize sanayinin 2000' li ekonomik bunalım dönemi dar boğazları içinde yatırımlarına devam için mümkün olan her şeyi yapmaya gayret sarf ettik.

İl Özel İdaresi' nin mükellefiyetlerini yerine getirdik.

Balıkesir'in Cumhuriyet tarihi açısından ayrıcalıklı bir önemi ve özelliği olan 1919' lu yılların Redd-i İlhak, Kuva-yi Milliye kahramanlığını günümüzde tekrar hatırlamak, atalarımızı şükranla anmak, bu güzel ayrıcalığın Balıkesir ilindeki hemşehrilik duygularını geliştirmesi, birlik ve beraberliğe vesile olmasını sağlayacak, 16-23 Mayıs Kuva-yi Milliye Haftası, Kuva-yi Milliye Fuarı ve Kuva-yi Milliye Anıtı' nın temelini atmaya başardık.

Tüm dileğim bu çabaların artarak devamıdır. Bu sonuçların ulaşılmasında etkin rol oynayan bütün yerel idare önderi, kamu birim amiri ve kamu çalışanlarına mesajlarınıza itibar eden Balıkesirli hemşehrilerime teşekkür ediyorum.

Tüm kaymakamlarımızdan, belediye başkanlarımızdan ve İl Genel Meclisi üyelerimizden dileğim, el birliği ile ulaşılan bu güzel sonuçlara sahip çıkılarak daha da ileri götürülmesidir.

Hepinizi seviyorum.

Hepinizi özleyeceğim.

Hakkınızı helale diniz.

Allah'a emanet olunuz.

Sevgi ve saygılarımla.

Utku Acun- Balıkesir Valiliği²²

Türkiye'nin birçok ilinde ve ilçesinde unutulmayacak eserler ve hizmetler bırakan Utku Acun kendisinden sonraki yöneticilere de bu anlamda ilham kaynağı olmuştur ve olacaktır.

²² (2003,18 Şubat) Balıkesir Valiliği Özel Kalem Müdürlüğü, Veda Mesajı.

SONUÇ

Hatay ili Türkiye tarihinde stratejik açıdan birçok sebeple odak noktası olmuş bir ilimizdir. PKK gibi Türkiye'nin yıllardır mücadele ettiği terör örgütünü topraklarında barındıran ve ülke sınırları içinde ona destek sağlayan Suriye ile bu yönden de büyük bir sorun yaşadığımızı söyleyebiliriz.

Ayrıca şu an kendi halkıyla savaş halinde olan ve dünyanın dikkatini bu anlamda üzerine çekmiş olan Suriye ile karşı karşıya gelmiş bir ülke durumundayız. Özellikle Suriye'deki iç savaştan kaçıp Türkiye'ye sığınmacı olarak gelen Suriye halkını da Hatay'da misafir ediyoruz.

Hatay etnik yapısı yönünden de çeşitlilik gösteren bir il konumundadır. Birçok dinin ya da mezhebin mensubu olan insanların bir arada yaşadığı bu şehrimizde insanları bir arada tutan bağların önemine dikkat çekmek gerekir.

Biz bu çalışmada Hatay ilinde yapmış olduğu hizmetlerden dolayı Türkiye genelinde öne çıkmış olan Sayın Utku Acun'u Hatay'a yapmış olduğu hizmetlerine ağırlık vererek ortaya koymaya çalıştık.

Çalışmamızda bölgenin nabzını yakalayabilmiş yazılı kaynaklardan ve valiliğe ait resmi belgelerden faydalandık.

Hatay'ın ve Hatay halkının yıllardır maddi-manevî, iç veya dış sebeplerden kaynaklanan sorunların merkezinde yer almış olması açısından değerlendirilmesi ayrı bir inceleme konusu yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

Acun, Utku (1991, 12 Ağustos), Ordu Valiliği Basın Bülteni.

Antakya Gazetesi, (1974,5 Temmuz), s.1. , (1997 23 Nisan), s.1. , (1997,22 Aralık), s.1.

Antakya Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, Hatay'ın Kurtuluş Mücadelesi Anıları, (1997), s.99

Atayolu Gazetesi , (1973, 2 Ocak), s.1; (1973, 2 Mart), s.1; (1974, 5 Temmuz),s.1; (1997 23 Nisan), s.1.

Balıkesir Valiliği Özel Kalem Müdürlüğü, (2003, 18 Şubat).

Güneyde Kültür, (1994, Ekim), sayı 68, s.1-4

Hürriyet Ege (2000, 20 Ağustos) , s.7.

Kütahya Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği Yayın Organı (1997, Kasım Aralık) , s. 6.

Milliyet Ege, (2000, 19 Ağustos) s. 3.

Mustafa Kemal Üniversitesi 20.Yıl Özel Sayısı

Ordu Valiliği Basın Bülteni, (1991 Ağustos).

PrizmaDergisi, (1997 Ekim), Utku Acun ile röportaj, s.3.

Samandağ Kaymakamlığı Özel Kalem,(1973,28 Ağustos), s. 68.

Utku Acun özel arşivi

Yeni Kütahya gazetesi,(1997,15 Aralık).

Yıldırım, Enis, (2009, 25 Ekim)Merkez Valileri, Habertürk, s.18.

EKLER

Ek-1

Siyasal Bilgiler Derbeği Heyeti 'nden bir grupta Anıtkabir ziyareti (21 Mayıs 1957)

Ek-2

Siyasal Bilgiler Talebe Cemiyeti seçim sonrası başkanlığı döneminden (20 Nisan 1959)

Ek-3

Nato Gençlik Liderleri Semineri (1 Aralık 1959)

Ek-4

Utku Acun İsmet İnönü ile Siyasal Bilgiler Fakültesi Talebe Cemiyeti Başkanı olarak (27 Nisan 1960)

Ek-5

19 Mayıs Stadı'ndaki törene giderken (8 Haziran 1960)

Ek-6

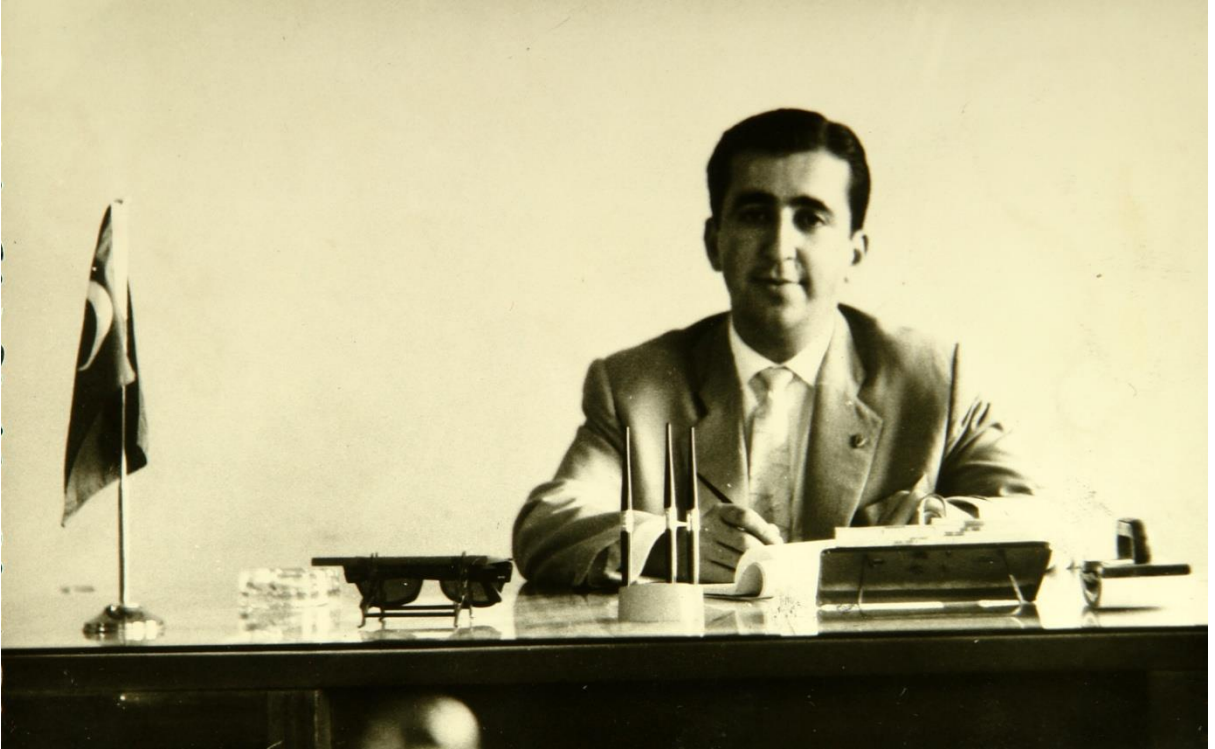
Utku Acun kaymakam adayı olduğu dönemde Bolu Türk Derneği Başkanı olarak Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel ile Çankaya Köşkü'nde (Nisan 1961)

Ek-7

Ünlü Şair Behçet Kemal Çağlar ile Bolu'da (27 Mayıs 1961)

Ek-8

Kıbrısık görevi öncesinde maiyet memurluğundaki son gününden (29 Haziran 1961)

Ek-9

37. Dönem kaymakamlık kursunda İçişleri Bakanı Hıfzı Oğuz Bekata'dan ikincilik ödülünü alırken (31 Aralık 1962)

Ek-10

Kenan Evren ve konsey üyeleri ile Başbakan Bülent Ulusu'nun Adıyaman ziyareti (Mart 1983)

Ek-11

Ankara'da Cumhurbaşkanı Kenan Evren'le (Ağustos 1983)

Ek-12

Konya Valiliği döneminde Turgut Özal ile birlikte Şeb-i Aruz gecesi

Ek-13

Suriye görüşmeleri alt komisyon toplantısı

Ek-14

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi açılış töreni (7 Ekim 1994)

Ek-15

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal ile Erzin ziyareti (1993)

Ek-16

Dönemin başbakanı Mesut Yılmaz ile Payas Otoyolu açılışı (20 Nisan 1996)

Ek-17

Utku Acun beraberindeki Kütahya heyetinin Süleyman Demirel ziyareti (Ocak 1998)

Ek-18

Balıkesir valisi olarak atanması münasebetiyle Utku Acun'un Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'i ziyareti (Ağustos 2000)

Ek-19

Mustafa Kemal Üniversitesi Rektörlüğü'ne iade-i ziyaret (12 Ekim 2000)

Ek-20

Hatay valiliği yıllarından (1996)

Ek-21

Utku Acun Türk İdareciler Derneği Genel Başkanı sıfatıyla Anıtkabir’de (Nisan 2004)

Ek-22

Utku Acun, değerli eşi Nilgün Acun Hanımefendi ile birlikte

Ek-23

Utku Acun'un valiliği döneminde yapımına öncülük ettiği Hatay-Reyhanlı Utku Acun Ortaokulu

Ek-24

Utku Acun'un 2011 yılında Mustafa Kemal Üniversitesi'ni ziyareti

